VIERDE JAAR, N°. 686. **1840.** **DONDERDAG, 30 JANUARIJ**

DE AVONDBODE,

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

ABONNEMENT
AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 206.
En bij alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten *franco* worden ingezonden.

PRIJZEN
VOOR 3 MAANDEN
te *Amsterdam* .... [illegible]
en *Buitensteden* franco .... - [illegible]

Advertentien.
ZEVEN REGELS of minder .... f 1 [illegible]
Elken regel meer .... - [illegible]
ZEGEL voor elke advertentie en herhaling .... - 35.

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

Eene Stem uit het Leger.

Onder dit opschrift, met het motto: *Vox Clamans in deserto*, ontvangen wij, van een' geachten officier, een artikel, waarin gehandeld wordt over de groote bezuinigingen, op welke vele leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in den laatsten tijd hebben aangedrongen. Na eene inleiding, waarin de schrijver over de reeds karige belooning der officieren uitweidt, behandelt hij de vragen:

I. Zijn die bezuinigingen staatkundig?
II. Worden zij door het oogenblikkelijk belang van het Vaderland gevorderd?
en III. Zijn zij billijk?

I. Zijn dezelve staatkundig?

Si vis pacem, para bellum.

Het is vrede; de groote Mogendheden van Europa hebben het goede regt van Nederland, dank zij der houding van het volk en het leger, niet geheel en al met voeten durven treden; zij hebben, hoewel veel verkort, hetzelve moeten erkennen; niet omdat zij ons Vaderland zoo bijzonder genegen waren, maar omdat zij zagen, dat wij ons onze regten niet met eene pennestreek wilden laten ontnemen, en zij voor eenen algemeenen oorlog terug deinsden. De ondervinding der laatste jaren heeft geleerd, hoe genegen Frankrijk en Engeland, ja zelfs Pruissen, ons zijn.

De laatste jaren hebben bovendien eenen nieuwen staatkundigen regel zien geboren worden; wij bedoelen dien van *le fait accompli*; wij hebben gezien, hoe, niettegenstaande de schijnbare overeenstemming der zoogenaamde groote Mogendheden, zij, naar hunne belangen het vorderden, lijnregt tegen hunne aangegane verbindtenissen handelden, en de uitkomsten met *le fait accompli* verdedigden. — Men herinnere zich, niettegenstaande den door Frankrijk geopperden en door de overigen aangenomen stelregel van *non interventie*, deszelfs inval in 1831 in België..... En dan vragen wij, wat zoude gebeuren, indien Frankrijk en België, bij het zien van onzen weêrloozen toestand, eens lust kregen, om zich van ons Vaderland meester te maken, met oogmerk, om hetzelve te behouden, of wel, om het nog drukkender lasten op te leggen, bijv. afstand van Limburg, het zoogenaamd Staatsvlaanderen, Noord-Braband, de Souvereiniteit van de Schelde, enz.? (en dat zij zulks, bij eenen bijna weêrloozen toestand, in weinige dagen zouden kunnen doen, zal wel niemand betwisten.) Wie zoude er zich tegen verzetten? Wie zoude zulks beletten? De ondervinding der laatste negen jaren zegt *niemand*..... *Le fait accompli* zoude alles verdedigen.

Maar, slaan wij het oog op de geschiedenis van ons Vaderland; ook dáár zullen wij zien, hoe gevaarlijk het voor eenen Staat is, geene goede, geoefende, aan de belangen van den Staat geëvenredigde krijgsmagt te onderhouden.

Naauwelijks was in 1648 de vrede te Munster geteekend geworden, Nederland had zich, na eenen tachtigjarigen strijd, niet alleen vrijgevochten, maar bovendien aan het magtigste Rijk van Europa vele zijner bezittingen ontnomen, naauwelijks was die vrede gesloten, zeggen wij, en men zag eene vermindering van krijgsvolk plaats hebben; deze was noodzakelijk, de krijgsmagt was te groot..... maar de geschiedenis leert ons ook, dat deze en volgende verminderingen door de toenmalige provincie Holland nooit groot genoeggekeurd werden: ja zelfs, dat zij bij herhaling, *met verkrachting der Unie van Utrecht*, eigendunkelijk krijgsvolk, ter harer betaling staande, afdankte; — en hoe werd zulks gedaan? Stond het niet in de geschiedenis aangeteekend, men zoude het niet kunnen gelooven..... de Staten schreven eenvoudig de ter hunner betaling staande troepen aan, *dat zij na eenen bepaalden tijd geene betaling meer zouden erlangen!!!* Dan wij willen de geschiedenis woordelijk aanhalen; men vaardigde brieven af aan de *kapiteinen, enz.... dat men hen bedankte voor hunne dienst, en dat zij op geene verdere betaling te rekenen hadden.* (Zie Wagenaar, 12de deel, bl. 67.)

Maar wij willen ons niet met de twisten, welke hierover tusschen de verschillende provinciën rezen, inlaten, en nog minder de geheime bedoeling, welke Holland bij die verminderingen had, opsporen; maar liever de gevolgen, welke dezelve hadden, aanwijzen. Alvorens moeten wij aanstippen, dat het steeds de provincie Holland was, (nooit den eersten aanstoot te vreezen hebbende, en bovendien bijna ontoegankelijk gemaakt kunnende worden) welke deze verminderingen doordrong of, zulks niet kunnende, op [illegible]gen gezag bewerkstelligde.

In 1665, dus ongeveer zeventien jaar na het sluiten van den Munsterschen Vrede, verklaarde de bisschop van Munster den oorlog aan de Republiek, en viel in September met een leger van 18,000 man in het graafschap Zutphen; in October was hij reeds meester van onderscheidene plaatsen in dit graafschap en in Overijssel; naar krijgsgebruik van dien tijd plunderende..... en Nederland..... Nederland, dat het magtigste Rijk van Europa geknakt, en, nog geen zeventien jaren geleden, tot vrede en erkenning zijner onafhankelijkheid gedwongen had, was niet in staat, om den zwakken bisschop van Munster wederstand te bieden; niet alleen werden er Duitsche troepen in dienst genomen, maar het moest, o schande! zijne toevlugt tot Frankrijk nemen, en 6000 Franschen, onder Pradel, kwamen in Nederland!!! Wij willen de geschiedenis dier tijden niet verder navorschen; het is genoeg, er kwamen 6000 Franschen in Nederland, en welke hunne bedoelingen waren, heeft het jaar 1672 geleerd. In 1666 werd de vrede met Munster gesloten en de overgroote uitgaven en verliezen, welke deze oorlog veroorzaakte, te meer, daar dezelve met plundering en verwoesting der het tooneel des oorlogs zijnde gewesten gepaard ging, hadden met minder bezwaar, door het onderhouden van eene goede en geoefende krijgsmagt, voorgekomen kunnen worden. Maar ook deze les was niet genoegzaam: in 1672, toen Frankrijk, Engeland, Munster en Keulen ons Vaderland den Oorlog aandeden, had men geene genoegzame krijgsmagt om zelfs eenigen wederstand te kunnen beproeven; de Franschen drongen door tot in de provincie Holland, bemagtigden Naarden, Woerden en Oudewater, verbrandden Bodegraven en Zwammerdam; Coeverden moest voor den bisschop van Munster vallen, ja zelfs, hij belegerde Groningen...., en had men in dien tijd met die voortvarendheid door getast, welke een kenmerk der hedendaagsche krijgsbewegingen is, Nederland ware waarschijnlijk voor altijd uit den rang der vrije Volken gewischt geworden.... Het is waar, het Land werd gered, de vijand verdreven.... maar door wien? Holland, of liever deszelfs Staten, voor den drang der omstandigheden moetende bukken, droegen aan Willem III de waardigheden, vroeger door zijne Vaderen met zooveel roem bekleed, op, en Nederland was, naast God, zijne onafhankelijkheid voor de tweedemaal aan het Huis van Oranje verschuldigd.

II. Worden de bezuinigingen door het oogenblikkelijk belang van het Vaderland gevorderd?

Il importe que l'étude des sciences Militaires soit protégée et récompensée aussi bien que le courage et le zèle. Les corps auxquels ces sciences sont nécessaires doivent donc être estimés et honorés. C'est le seul moyen d'appeller de toutes parts des hommes de mérite et de génie.
JOMINI. *Précis de l'art de la guerre.*

Om deze vraag eenigzins te kunnen beantwoorden, zullen wij eene, voor het Hollandsche oor vooral, teedere snaar, moeten aanroeren; wij bedoelen de zeemagt......

Ten allen tijde bestond er eene vooringenomenheid met de zeemagt, terwijl de gevoelens voor de landmagt juist het tegenovergestelde waren, ja aan verachting grensden. Die algemeene achting voor de marine zoeken wij niet in de schitterende, door haar geleverde, zeeslagen, want ook de Nederlandsche landmagt heeft even schitterende veldslagen gewonnen; maar wij zoeken dezelve in het dadelijk belang, dat de handel en alles wat daarmede in verband staat, bij de zeemagt hadden: zij toch konde de koopvaardijschepen veilig binnen de havens voeren, zij konde den koophandel des vijands bederven, en het behouden van koopvaardijschepen bragt den eigenaren en belanghebbenden groot voordeel aan. Had men het eens kunnen worden, dat de koophandel, ook in oorlogstijd, ongehinderd de zee konde bevaren, en ware alzoo de werkkring der zeemagt alleen tot het leveren van zeeslagen en gevechten bepaald geworden, wij zeggen het nogmaals, wij twijfelen, of men wel zooveel belang in de marine gesteld zoude hebben.

De landmagt daarentegen konde geene dadelijke voordeelen aan een gedeelte der inwoners aanbrengen; de oorlog werd meestal op vreemden bodem gevoerd, zoodat de inwoners zelden overlast van de vijandelijke troepen hadden; en zoo zulks al eens plaats greep, wat was het brandschatten voor eenige *f* 100,000, tegen het verlies van, b. v., eene O. I. retourvloot?? — Zij streed echter voor de onafhankelijkheid van het Vaderland, en de bloedige dagen van Malplaquet, enz., hebben haren roem onuitwischbaar gevestigd. Hoe belangrijk nu deze overwinningen voor het algemeen ook waren, bragten zij echter aan geen' handelaar of ander bijzonder persoon, eenig klinkend voordeel aan. Wij zijn overtuigd, dat dit, zoo niet de eenige, ten minste eene der grootste oorzaken was van het algemeen vooroordeel, waarmede de Nederlandsche krijgsmagt ten allen tijde te kampen had. — Van de staatkundige bedoelingen, welke de Staten, vooral die van Holland, bij die verminderingen hadden, willen wij niet spreken... Men leze de geschiedenis.... Er is niets nieuws onder de zon.

Men denke echter niet, dat wij de verdiensten der Zeemagt in het belang der Landmagt willen wegeijferen; integendeel, wij bewonderen de groote daden door haar verrigt, wij erkennen de diensten, die zij aan het Vaderland bewezen heeft; wij wenschen, dat zij met de Landmagt hand aan hand moge vermeerderen en verbeteren, ten einde de vrijheid en onafhankelijkheid van het Vaderland meer en meer bevestigd worden.

Deze lange inleiding hadden wij tot een betrekkelijk kort betoog noodig.

Niemand toch zal mij betwisten, dat het zijn of niet zijn van ons Vaderland voor een groot gedeelte van het behoud onzer koloniën, en vooral van dat van Java afhangt. De verdediging van die koloniën nu kan, tegen eenen vijand van buiten, slechts op twee wijzen plaats hebben.

I. Door eene talrijke vloot, welke in staat is de vijandelijke vlooten af te wijzen, en eene landing voor te komen; en

II. Door een goed geoefend talrijk leger, in staat, om de gelande vijandelijke troepen te verdrijven.

Wat het eerste punt aangaat, niemand toch zal ons willen betwisten, dat Nederland, zoo ooit, ten minste in lange jaren, niet in staat zal zijn, om vlooten in zee te brengen, welke tegen die der Engelschen of Franschen kunnen opwegen. Hiertoe zoude het bouwen van een zestigtal linieschepen, de fregatten, enz., niet medegerekend, noodzakelijk zijn. — Er bestaat dus voor het oogenblik geen ander middel om die koloniën, tegen eenen vijandelijken aanval van buiten, te verdedigen, dan een talrijk, goed geoefend leger, in verband met eene minder sterke zeemagt. De landmagt echter moet, in de gegeven omstandigheden, niet alleen de koloniën kunnen verdedigen, maar bovendien voor de inwendige rust van dezelve zorgen, en derzelver ontwikkeling bevorderen. Zonder landmagt kan men, door de zeemagt, wel eenige punten op de kusten in bezit doen nemen, maar geene landen onderwerpen, en noch minder eenig voordeel van dezelve trekken.

Wij willen deze punten voor als nog niet verder ontwikkelen, daar wij, naar ons inzien, genoegzaam het dubbel belang eener goede en talrijke krijgsmagt in de koloniën aangetoond hebben.

Maar om eene goede, geoefende, door kundige officieren aangevoerde en talrijke krijgsmagt in Indië te hebben, moeten er bronnen bestaan, welke dezelve steeds aanvullen.... Laat men het O. I. leger een tiental jaren zonder versterking, het zoude spoedig te niet gaan; het is alleen door gestadige aanvoeren van officieren en manschappen, dat het niet alleen in staat is om zich staande te houden, maar bovendien zijnen werkkring uit te breiden. En welke zijn nu die bronnen, waaruit het O. I. leger putten moet? Het is het Nederlandsche leger....; en dan vragen wij: zal het Nederlandsche leger, wanneer men het zoo krachtdadig vermindert wil, en dus eene voor den krijgsmansgeest nadeelige moedeloosheid doet geboren worden, zal het, vragen wij, in staat zijn om het O. I. leger van kundige officieren en geoefende soldaten te voorzien? Neen, het O. I. leger moet met dat van het Vaderland staan of vallen.

Hiermede, gelooven wij, genoegzaam betoogd te hebben, dat *de verminderingen* NIET *door het oogenblikkelijk belang van het Vaderland gevorderd worden.*

III. Zijn de bezuinigingen billijk?

't Is één gejuich, 't is ééne kreet,
Nu weêr de keur van Neêrlands dapperen
Op Neêrlands vrijen bodem treedt. —
TOLLENS, *Aan Chassé*, enz., Junij 1833.

In de eerste plaats, willen wij kort de groote diensten, door de landmagt aan het Vaderland bewezen, aanstippen, en ten tweede, aantoonen, welke onbillijkheid het in zich bevat, om den krijgsman alleen aan het financiëel belang van het Land op te offeren.

MENGELWERK.

DE FRANCISKANER.

(1836).

Een bejaard geestelijke was, barrevoets en met ontdekten hoofde, op den kant van den weg naar *Barcelona* gezeten. Zijn káal en gerimpeld voorhoofd boog zich voorover op zijne borst; de stervenden gedachtig, beklaagde hij vooral hunne moordenaars, en bad voor allen. Een ruiter, van *Barcelona* komende, reed hem voorbij; doch hem bemerkende, hield hij zijn paard stil en bedekte zijn gelaat met den wijden mantel, waarin hij gewikkeld was.

« Zijt gij niet de Franciscaner Don ESTEBAN? » vroeg de ruiter, met eene barsche stem.

« Ik ben het, mijn zoon, » antwoordde de monnik.

« Zijt gij niet de biechtvader van de hertogin DE VARÈS en hare dochter Donna TERESITA? »

« Ja. »

« Van waar komt gij? »

« Ik heb de armen en kranken te *Barcelonnette* bezocht. »

« En thans, waar gaat gij heen? »

« Ik keer naar mijn klooster terug; — doch waartoe deze vragen? »

« Luister, en gij zult het weten. Nog dezen avond zult gij bij Donna TERESITA worden ontboden; zij heeft u een geheim toe te vertrouwen, of wil u om raad vragen. Eene kinderachtige beuzeling; maar zij wil geen besluit nemen zonder u te hebben geraadpleegd. Ik voor mij raad u om op mijne woorden te letten, want uw leven hangt hiervan af. Zorg, dat zij met den wil van den persoon, over wien TERESITA u spreken zal, overeenstemmen, en in dit geval wacht u eene ruime belooning; maar zoo gij het waagt dien wil te wederstreven, zal een onvermijdelijke en wreede dood u treffen. »

« Ik zal naar mijn geweten handelen, jongeling, » hernam de Franciscaner.

« Wie heeft u gezegd, dat ik jong was? » vroeg de ruiter verwonderd.

« Uwe onbescheidenheid en bedreigingen. Men moet zelf zeer aan het leven gehecht zijn, om aldus de vrees voor den dood aan de vrees voor het Opperwezen tegenover te stellen, en te gelooven, dat de eerstgemelde het overwigt zal behouden; en geloof mij, zij, die het leven zoo zeer beminnen, zijn nog verre van het te kennen. »

« Het komt hier niet op de jaren aan. Maar wees overtuigd, dat mijne bedreigingen niet ijdel zullen zijn; neem u derhalve in acht, en vergeet mijne woorden niet. »

« Ik verzeker u, mijn zoon, » antwoordde de grijsaard, met eene kalme waardigheid, « dat die reeds uit mijn geheugen zijn gewischt. »

« Trotsche gezegden komen in de wereld soms duur te staan! » riep de vreemdeling met verontwaardiging uit.

« Niet zoo duur als slechte daden in eene andere en betere wereld! »

De ruiter antwoordde niet, gaf zijn paard de sporen, en verdween weldra voor de oogen van den Franciscaner, die, op zijnen stok leunende, langzaam naar *Barcelona* voortstapte. In zijne overdenkingen verdiept, vergat de grijsaard zijne vermoeidheid; hij meende te raden, wie zijn leven bedreigd had, en sidderde op het denkbeeld, dat hij welligt te laat zoude aankomen, om de jonge maagd te redden, die zijne hulp behoefde, en voor welke hij gereed was, zich zelven op te offeren. Ten laatste bereikte hij de deur van het klooster, waar hij door eenen bediende in rijke liverei werd opgewacht.

« Komt gij niet van wege Donna TERESITA DE VARÈS? » vroeg ESTEBAN.

« Ja, mijn vader, Donna TERESITA zendt mij tot u, met de dringende bede, om haar dezen avond te willen bezoeken. Ik zal u vergezellen, want de straten zijn niet veilig voor hen, die zich in geestelijk gewaad vertoonen. »

« Ik volg u, mijn zoon, » antwoordde de monnik.

Zij gingen een gedeelte van de stad door, en, schoon de avond niet zeer gevorderd was, zag men bijna niemand op straat; zoodanig waren de ingezetenen voor sluikmoordenaars beducht. Eindelijk kwamen zij voor een oud hôtel van een somber en ontzagwekkend aanzien, en de bediende klopte tweemaal aan de voordeur. Dit was het afgesproken sein; doch de portier was te bevreesd om zich hiermede tevreden te stellen, en opende eerst, na de stem van den bediende te hebben herkend. De biechtvader werd, door ruime zalen en lange gewelfde gangen, in de bidcel van Donna TERESITA geleid. Dáár was de onschuldige schoone maagd gewoon de verborgenste schuilhoeken van [illegible] grijsaard te openen, en welligt werd niemand op aarde zoo innig door hem bemind. Nimmer betrad hij zonder ontroering den drempel van dit vertrek, waar de onschuld zich voor God verootmoedigde, en in TERESITA'S onkunde van de wereldsche boosheid vond hij eenen waarborg voor haar geluk.

Sedert eenige maanden echter was hij niet zonder ongerustheid ten haren opzigte. TERESITA was zestien jaren oud, en haar neef Don PABLO DA [illegible] in *Frankrijk* opgevoed, was onder het ouderlijk dak teruggekeerd. De Franciscaner Don ESTEBAN had dezen nooit gezien; doch, naar de beschrijving, die TERESITA hem van den jongeling gedaan had, hield hij zich overtuigd, dat Don PABLO eene groote opgewondenheid van geest met een bekrompen oordeel en eenen onwrikbaren wil vereenigde. Dikwijls was ESTEBAN op het punt geweest, om de Hertogin, moeder van TERESITA, te waarschuwen, maar hij was beducht, dat hare koele trotschheid eenen verkeerden indruk op hare dochter zou maken. TERESITA deelde aan haren biechtvader de hartstogtelijke uitdrukkingen van haren neef en hare ontroering op zijnen blik mede. Zij hield niets voor den Franciscaner verborgen, maar wist niet, dat de Hertogin zich stellig tegen een huwelijk tusschen hare dochter en haren neef verklaard had; eene daadzaak, waarvan Don ESTEBAN onderrigt was, en waaromtrent deze het met de Hertogin volkomen eens was. De geestelijke zag in deze verbindtenis geen geluk mogelijk voor TERESITA, maar hare trotsche moeder zag daarin slechts de vernedering van haar geslacht. Don PABLO namelijk bezat niets dan zijnen degen, waarvan hij een zeer slecht gebruik maakte, daar hij ten allen tijde, ook voor de onbillijkste zaak, gereed was, van leer te trekken; en den adel van zijnen naam in zulke schandelijke kringen bezoedelde, dat men den adel van zijn persoon in twijfel trok. Het was derhalve zeer natuurlijk, dat de Hertogin eenig afkeer had van zulk eenen schoonzoon; wat de liefde betreft, deze vond nimmer plaats in hare berekeningen. Maar, in weêrwil hiervan, had de liefde tot TERESITA'S hart gesproken. Sedert eenige dagen was zij dit gewaar geworden, en na haar laatste gesprek met haren neef, werd zij door den grootsten angst gekweld. Zij vreesde de Hertogin, Don PABLO en zelfs hare eigene ontroering. In dezen gemoedstoestand liet zij haren biechtvader bij zich verzoeken.

Deze, door zijne ontmoeting met den ruiter ingelicht, begreep [illegible]

De Nederlandsche krijgsmagt heeft niet alleen den opstand op het eiland Java gedempt, maar bovendien hetzelve bijna geheel afhankelijk van het Moederland gemaakt. Na die onderwerping is het eerst mogelijk geweest, om op hetzelve het systema van den *eenigen* generaal van den Bosch in te voeren; de onberekenbaar groote voordeelen, welke hieruit voor het Vaderland geboren zijn, en nog kunnen worden, zijn aan een ieder bekend. Wij willen niet uitweiden over de vermoeijenissen en gevaren, waarmede het leger te worstelen had, noch dezelfs verliezen opsommen; genoeg, het Nederlandsche leger heeft niet alleen Java behouden, maar verder onderworpen.

Maar ook in het Moederland heeft het leger groote diensten bewezen, toen in 1830 verraad en meineed zich in de gelederen van hetzelve openbaarden, en de Belgen op de verraderlijkste wijze de vanen verlieten, waren het toch de trouwe krijgslieden van Nederland, welke het oproer keerden, en ten minste den oud Vaderlandschen grond verdedigden. Zonder hunnen moed, hunne standvastigheid en zelfopoffering, waren waarschijnlijk Limburg, Noord-Braband en het zoogenaamd Staats-Vlaanderen verloren gegaan; en welke zouden dan de gevolgen geweest zijn? Wij willen deze punten niet verder aanroeren, wij toch zijn overtuigd, dat het Nederlandsche volk dit alles nog niet vergeten heeft.

Wat nu het tweede punt betreft; de meeste menschen moeten eenen werkkring kiezen, en wanneer geschiedt die keus? In de eerste jongelingsjaren, in die jaren, wanneer men nog niet vraagt, welk vak of welke betrekking het voordeeligste is, maar zijne neiging volgt. De keus gedaan zijnde, moet elk zich op zijn vak bepaaldelijk toeleggen, en zoo er een stand is, in welken men zich, om aan zijne betrekking eenigzins te kunnen beantwoorden, vooral moet toeleggen, terwijl de aan te leeren kundigheden van zeer weinig nut zijn, indien men van betrekking wil veranderen, het is de krijgsmansstand; welk nut toch zoude het een' administrateur of ander ambtenaar aanbrengen, dat hij vestingen konde bouwen, aanvallen en verdedigen, dat hij de hoogere en lagere taktiek, de strategie, enz. grondig verstond? Met alle deze kundigheden toegerust, zoude hij toch aan zijne betrekking niet kunnen beantwoorden..... Dit nu zoo zijnde, vragen wij aan elken Nederlander, is het billijk, dat den man, die zijne beste levensjaren aan het verkrijgen dezer kundigheden gewijd heeft, en nu eene eervolle, echter karig beloonde betrekking bekleedt, niet alleen zijne vooruitzigten benomen, maar bovendien zijn bestaan in de waagschaal gesteld wordt.

Neen! de Nederlander kan zulks niet billijk vinden; hij heeft de diensten, door het leger bewezen, nog niet vergeten; hij zal niet gedoogen, dat de krijgsman aan de staatkundige inzigten van enkelen opgeofferd worde.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM 29 Jan. Er zal dit jaar wederom te Groningen eene tentoonstelling plaats hebben van voortbrengselen der nijverheid en schoone kunsten, in de genoemde provincie vervaardigd; dezelve zal in Mei geopend worden.

's GRAVENHAGE 28 Jan. Het bal, hetwelk dezen avond bij Z. K. H. den erfprins van Oranje zou plaats hebben, is, wegens eene ligte onpasselijkheid van H. K. H. Mevrouw de Erfprinses, uitgesteld.

— De heer legatieraad Mazel, die gedurende de afwezigheid van den Nederlandschen gevolmagtigden minister, baron Fagel, als zaakgelastigde van Z. M. den Koning, de Nederlandsche aangelegenheden bij het Fransche hof heeft waargenomen, is uit Parijs in deze residentie teruggekeerd.

— De miliciens der ligting van het jaar 1838, behoorende tot de corpsen grenadiers en jagers, verlaten, ten gevolge der daartoe door Z. M. uitgevaardigde bevelen, morgen deze residentie, om met groot verlof naar hunne haardsteden terug te keeren.

— Aanstaanden Dingsdag zal de heer Hanswijk, oud-lid van den Koninklijken Nederduitschen Schouwburg alhier, voor de derde en stellig laatste maal, gedurende dit tooneeljaar, ten tooneele verschijnen en gastrollen vervullen. Dien avond zullen worden opgevoerd: *Het Fantdicht*, en *de Advocaat Patelyn;* twee stukken, waarin men den heer Hanswijk, gelijk men zich herinneren zal, altijd met veel genoegen heeft gezien.

Part. Corresp. ASSEN 27 Jan. Door de stormen, welke dezer dagen hebben gewoed, is in ettelijke plaatsen van dit hooggelegen gewest schade aan gebouwen geleden. In het gehucht Schipborg, gemeente Anloo, is de wind-korenmolen omver gerukt; en te Stuifzand, een gehucht onder de gemeente Ruinen, is het schoolgebouw omgeslagen, juist toen de onderwijzer daarin bezig was zijne leerlingen te onderwijzen, en zulks met dit droevig gevolg, dat een leerling, zijnde een jongetje van 11 jaar, hierdoor het leven verloor, en alle de overigen, ten getale van 29, benevens den onderwijzer, ofschoon niet gevaarlijk, werden gewond.

BELGIE.

BRUSSEL 27 Jan. De jongste stormen hebben alhier in België vooral niet met minder hevigheid dan elders gewoed. Op vele plaatsen zijn boomen ontwerteld, schoorsteenen omgewaaid en huizen beschadigd. Onder anderen, hebben de gebouwen van het kamp van Beverloo veel geleden. Te Antwerpen is in den namiddag van den 26, de orkaan met een zwaar onweder gepaard gegaan. De ramen van den koepel der Lieve Vrouwenkerk zijn toen door de kracht van den wind gedeeltelijk naar beneden gestort; waardoor aan de talrijke schare, die in dit fraaije kerkgebouw bijeen was, geen geringe schrik is aangejaagd. Te Brussel is dienzelfden namiddag het kolossale standbeeld van den H. Michaël, dat op den hoogen toren van het raadhuis prijkt, en reeds zoo vele stormen had getrotseerd, aanmerkelijk beschadigd. Het zwaard van dezen patroon der stad is gedeeltelijk naar beneden gestort, hetgeen door de bijgeloovige menigte als een ongunstig voorteeken beschouwd werd.

FRANKRIJK.

Part. Corresp. PARIJS 27 Jan. Het gouvernement heeft heden de bevestiging van den dood van Cabrera ontvangen, door eene dépêche van den gouverneur van Caspe, tevens het berigt inhoudende, dat Llangostera tot opperbevelhebber der Carlistische troepen is benoemd, en als zoodanig door de junta van Morella erkend, hoewel de oneenigheid onder de Arragonezen heerscht en verschillende hoofden verklaard hebben, het gezag van Llangostera niet te erkennen.

Volgens brieven van den 21 dezer, uit het hoofdkwartier van Espartero, welke alhier door buitengewone gelegenheid zijn ontvangen, zouden alle de afdeelingen des legers zich in beweging stellen, tot het doen van eenen algemeenen aanval.

De Carlisten zijn ter neder geslagen en ontmoedigd door den dood van Cabrera, wiens ziekelijke toestand men verborgen had gehouden.

PARIJS 27 Jan. Volgens het dagblad *La Presse*, is alle twijfel weggenomen nopens de vraag, in hoeverre de bank van Engeland andermaal vreemde hulp zou moeten inroepen, terwijl de bank tevens alle de noodige maatregelen heeft genomen, om hare verbindtenissen na te komen. Op dit oogenblik is men aan de Parijsche munt bezig met de uit Londen ontvangen goudstaven in gangbare specie te herscheppen, ten gevolge van welke werkzaamheid dagelijks 350,000 frs., geleverd worden, zoodat de in der tijd aan de Engelsche bank voorgeschoten 50 millioen frs., eerlang in geld, in plaats van in wissels, terug betaald zullen worden.

— Het dagblad *Le Capitole* bevat het volgende: — « Men moet erkennen, dat de staatkundige gebeurtenissen op dit oogenblik eenen inderdaad buitengewonen staat van verwikkeling aanbieden. Rusland en Engeland schijnen op het punt te zijn, zich te Londen over de zaken van het Oosten te verstaan. Men verontrust zich daarover te Parijs; de ijverigste voorstanders van het Engelsche bondgenootschap willen zich eindelijk wel herinneren, dat de trouwelooze verbreking van het tractaat van Amiens eene geschiedkundige daadzaak is. En, terwijl dit alles plaats heeft, brengen brieven uit Trapezund het belangrijke berigt mede van den togt naar Herat van de troepen van den Shah van Perzië. Het is op het erkende aanraden van Kamran, Sultan van Herat, en op aanmaning van Rusland, dat deze beweging geschiedt. Ziedaar, wij twijfelen er niet aan, het geheim van de Russische onderneming tegen den Khan van Khiva opgelost; ziedaar, waarom de leger-afdeeling van den Attaman Orloff, in stede van onmiddellijk naar Khiva over de Caspische zee te trekken, thans voortrukt te midden van de Noordelijke provinciën van Perzië, ten Zuiden der genoemde zee; ziedaar eindelijk, waarom een Russisch leger van vijftien duizend man in Georgië wordt georganiseerd, zoo hetzelve zich niet reeds in beweging heeft gesteld. Begrijpen de diplomaten, aan wie de staatkundige leiding van de groote Fransche natie is overgelaten, wel al het gewigt der zich voorbereidende gebeurtenissen? »

SPANJE.

MADRID 20 Jan. De verkiezingen alhier hebben den uitslag gehad, welken men algemeen verwachtte. De Exaltados hebben in de hoofdstad overal de bovenhand verworven; in de provinciën daarentegen, zijn de gematigden gelukkiger geweest en van de zeven verkiezingen aldaar, van welke men berigt heeft, is slechts éene in het voordeel der Exaltados uitgevallen. Men meent op goede gronden te weten, dat de verkiezingen in de provincie Guipuscoa de behoudende partij zullen versterken; ook met die van Biskaye schijnt dit het geval te zullen zijn. Intusschen is de dag van gisteren rustig alhier afgeloopen; het gouvernement had de noodige maatregelen genomen om de orde te handhaven, doch de overwinning der Exaltados schijnt op de stemming der gemoederen eenen gunstigen uitslag te hebben gehad, en de omwentelings gezinde partij vooreerst van elke poging tot wanorde te hebben afgehouden.

DUITSCHLAND.

Part. Corresp. BERLIJN 24 Jan. Heden wordt in Pruissen een voor hetzelve hoogst belangrijk feest gevierd, namelijk de geboortedag van Frederik den Grooten, welke thans in het honderdste jaar van de komst van dien Vorst aan de regering invalt. Te gelijk viert ook eene onzer belangrijkste instellingen, die ter bevordering der nijverheid, dezen dag als den dag harer stichting. In een der schoonste openbare gebouwen, in de Jagersche zaal, zal ten dien einde een middagmaal van 400 personen gehouden worden. De zaal is door de bijdragen der schoonste voortbrengselen onzer nijverheid als tapijtwerken, porselein, metalen werken, enz., op het heerlijkste versierd. Z. K. H. prins Karel gaf daartoe twee schilderstukken, het eerste Z. M. onzen Koning, en het andere Frederik den Grooten, in de eerste jaren zijner regering, voorstellende. De eerstgenoemde beeldtenis versiert het oppereinde der zaal en is door tropheën van voorwerpen, welke op vrede en welvaart zinspelen, omringd, die boven wapentropheën zijn gegroepeerd; welk een en ander door eenen regenboog wordt omgeven. De beeldtenis van Frederik den Grooten is tegenover het eerstgemelde schilderstuk geplaatst, onder eene soort van verhemelte met eene kroon van struisvederen getooid, en omringd door eene rijken overvloed van bloemen en gewassen uit vreemde luchtstreken. De eerste groep wordt door de twee adelaars, die een wit schild met de vergulde jaargetallen 1815 en 1840 dragen, (het vijf en twintigjarig tijdvak van vrede) de tweede groep door den genius der geschiedenis, welke op eenen tafel met het jaargetal 1740 wijst, aangeduid. De decoratiën der zijwanden zijn bijzonder rijk, door de schoone stoffen en tapijten, waarmede zij zijn bekleed; onder deze trekt vooral een stuk lijnwaad, zonder naad geweven, van 20 voet in het vierkant, de opmerkzaamheid; daar het stuk tevens zeer kunstig is gedrukt. De gezegde vereeniging viert haar twintigjarig bestaan. Van jaar tot jaar is het getal der leden van dezelve toegenomen en bedraagt thans 1,024, waaronder 707 buitenlandsche en 6 honoraire leden. De vereeniging bezit een vermogen van 33,000 thaler; de ontvangsten waren dit jaar, 7,696 en de uitgaven 6,524 thaler. Bovendien bezit zij nog een zeer belangrijk fonds, door wijlen den heer von Seydlitz, raad der ridderschap te Potsdam, aan haar gelegateerd, ten bedrage van 109,000 Th., en een ander van een harer vroegere medeleden, den raad Weber, ten bedrage van 9,300 Th. Uit de interessen van het eerste bekomen jaarlijks 12 kweekelingen van het instituut ter Bevordering der Nijverheid eene toelage van 300 Th.; die van het andere worden besteed tot het doen houden van voorlezingen over meet-, natuur- en proefondervindelijke natuurkunde voor handwerksgezellen; hoe nuttig deze zijn blijkt, daar het getal der toehoorders reeds tot 87 is gestegen. Alle alhier aanwezende prinsen waren ter bijwoning van het feest uitgenoodigd, doch HH. KK. HH. de kroonprins en prins Karel konden de uitnoodiging niet aannemen; slechts Z. K. H. prins August en de prinses Radziwill zullen bij de feestviering tegenwoordig zijn.

Blijkens het verslag der compagnie van den Berlijn-Potsdammer ijzeren spoorweg, heeft die weg, in het afgeloopen jaar een zeer gunstig resultaat opgeleverd, en schrijft men den gunstigen stand dier onderneming voornamelijk toe aan de invoering der Americaansche machines, die met hout worden gestookt, welke wijze van stoking de onkosten van elken togt van 8 th. tot op 3 th. verminderd. Het getal der personen, dat gedurende het afgeloopen jaar van den spoorweg, die naar de tusschen-stations medegerekend, gebruik heeft gemaakt, bedraagt 664,863.

In den nacht van den 22 op den 23 dezer is de commandant van Berlijn, de luitenant-generaal von Trippelskirch, ten gevolge eener beroerte, overleden.

FRANKFORT 26 Jan. Naar men verneemt, heeft er onder de linie-bataillons alhier veel desertie naar Frankrijk plaats, alwaar zij zich voor de dienst te Algiers laten inschrijven. Ook andere jongelieden laten zich door eenen Franschen werver tegen handgeld aannemen. Eenige personen uit onze stad, die zich thans bij het vreemden legioen te Algiers bevinden, beklagen zich in hunne brieven zeer over de moeijelijke dienst, die zij aldaar te verrigten hebben.

— De hevige storm blijft alhier doorwoeden, en veroorzaakt veel schade aan gebouwen en boomen. De berigten uit Noord-Duitschland en andere streken luiden mede zeer bedroevend.

Part. Corresp. KRANENBURG 27 Jan. Nadat sedert meer dan 8 dagen en gisteren, den geheelen dag door, een felle storm uit het Z. W. gewoed had, vergezeld van afwisselende regen- en hagelbuijen, brak in den namiddag, tusschen 4 en 5 ure, in deze omstreken een onweder los, dat allerverschrikkelijkst was, en waarvan de oudste lieden zich geen voorbeeld in het tegenwoordig jaargetijde kunnen herinneren. De storm, die even te voren scheen te willen bedaren, stak toen eerst, met verdubbelde hevigheid op en de lucht werd donker. Uit de verte hoorde men het gerol van den donder, als op de vleugelen van den woedenden orkaan, snel naderen, en men zag de vuurstralen in getal en hevigheid toenemen. Nu brak boven Kleef eene geweldige hagel- en regenbui los, vergezeld van aanhoudende donder en bliksem, waarbij zich één zoó geweldige slag deed hooren, dat men onwillekeurig sidderde, en de gedachte aan eene mogelijke aardbeving als ingegeven werd, dewijl de storm en het licht den indruk nog ontzagwekkender maakten. Er vielen groote hagelsteenen met den geweldigsten plasregen, zoodat vele straten in het lage gedeelte der stad geinundeerd werden, en het vuur viel aanhoudend van den hemel waardoor het eenen alles vernielenden brand geleek. Nadat deze akelige toestand eenige minuten geduurd had en de elementen in evenwigt begonnen te komen, zoodat de inwoners het wederom waagden hunne woningen te verlaten, om de frissche lucht te scheppen, vernam men met ontzetting, dat het onweder was ingeslagen op den zoogenaamden Schloss toren, en wel in den bekenden Spiegeltoren, die als gevangenhuis gebruikt wordt. Men snelde dáárheen, en men vernam met belangstelling, dat het vuur niet gevat had, en dat, dit gedeelte van dit grootsch gebouw alleen als nachtverblijf gebruik wordende, de gevangenen bij dag in het benedenste gedeelte zich ophouden. Gelukkig, dat deze gunstige omstandigheden gepaard waren, want anders hadden groote onheilen kunnen ontstaan, wijl het bij onderzoek bleek, dat het weder door het dak van dezen hoek des gebouws ingeslagen was, en twee zware dwarsbalken van de verdieping der slaapplaats voor de gevangenen midden door en tot splinters geslagen had. Hierbij is het dan ook gebleven, en vermoedelijk heeft het weder eenen weg gevonden naar buiten, door een venster en zoo langs den muur van het gebouw in den grond, want men heeft het spoor aldaar verloren. Door den hagel zijn over het algemeen vele glasruiten gebroken, en door den storm eene menigte pannen, schoorsteenen en boomen tegen den grond geworpen.

Het laat zich aanzien, dat het Carnavalsfeest te Kleef dit jaar bijzonder fraai zal zijn, want er heeft zich aldaar onlangs een committé, voor de doelmatige viering van hetzelve, (in navolging van Keulen en andere groote steden,) geconstitueërd. Het getal der aan dit Verein deel genomen hebbende bedraagt reeds 50 leden, die hunne wekelijksche bijeenkomsten houden, alwaar, onder anderen, de rollen der voor te stellen gemaskeerde groepen bestudeerd worden, die voor te geven bals bestemd zijn; want het dragen van maskers in het publiek is bij gelegenheid van het Carnaval alhier immer verboden geweest.

STADSNIEUWS.

Wij vernemen met genoegen, dat in de eerstvolgende maand onze Stads Schouwburg het tooneel zal zijn van eene hoogst zeldzame feestviering. Op den 22 Februarij zal, namelijk, de heer H. C. Meijer, een bijkans tachtig jarige grijsaard, gedurende volle vijftig jaren, als eerste violoncellist, in het orkest van den Schouwburg werkzaam zijn geweest, en zal alsdan ten zijnen voordeele eene representatie gegeven worden, welke hem door het bestuur van den Schouwburg goedgunstig is aangeboden. Men verwacht en hoopt, dat deze representatie druk zal worden bezocht, uit achting voor en ten beste van den waardigen grijsaard, die meer dan zeventig voormalige leden van het orkest zag ten grave dalen, en het voorregt geniet eener benefiet-voorstelling voor vijftig jarige dienst, van welke men zich niet herinnert, dat hier ter stede nog eenig voorbeeld bestaat.

Heden ochtend ten half vijf ure ontstond er brand op den zolder van het huis, bewoond door den kastemaker D. Kappelhof, op den Singel, bij de Munt, N°. 9, en een uur later, in de suikerraffinaderij van den heer C. Kroseman, op de Leidsche Gracht, welke beiden echter van weinig beteekenis waren, en zonder behulp der brandspuiten gebluscht zijn.

BEVALLEN. 26 Jan. J. der Kinderen, geb. Tjeenk, d. D. — 27 Jan. C. Klijn, geb. Perné, Z. — G. M. Rietveld, geb. van Hulst, Z. — Te *Rotterdam*, 26 Jan., C. Sinderam, geb. van Dorp, D.

OVERLEDEN. 24 Jan. F. van Oosterhoudt, geb. Hagens, 59 j. — 25 Jan. E. Cluwen, 60 j. — J. F. L. Roffiaen, 85 j.

---

alles, zonder nog met haar gesproken te hebben. Hij wachtte eenige oogenblikken in hare bidcel, en TERESITA verscheen. Geheel ontroerd knielde zij voor den geestelijke neder en ontving snikkende zijnen zegen.

« Mijn waarde vader, » sprak zij, « ik ben zeer schuldig en diep ongelukkig. De verblindheid mijner zinnen belet mij het goede van het kwade te onderscheiden, en op God en u alleen is mijne hoop gevestigd. »

« Geen van beiden zullen u verlaten, mijn kind, maar, ik bid u, bedaar, en tracht u duidelijker te verklaren. »

Zonder antwoord te geven, bedekte TERESITA haar schoon gelaat met hare handen.

« Inderdaad, » zeide de Franciscaner met eene zachte en innemende stem, « ik zie wel, dat ik te hulp moet komen. Welnu, TERESITA, welke zijn Don PABLO's voornemens ten uwen opzigte? »

« O mijn vader, gij hebt dus geraden, dat ik hem bemin, » riep het arme meisje, reeds geheel gerustgesteld uit, « en misschien hebt gij het zelfs vóór mij geweten, want de diepste schuilhoeken van mijn hart zijn u bekend. »

« Helaas, mijn kind! » hernam Don ESTEBAN, « waartoe die onzinnige liefde. Gij hebt niet kunnen verwachten, dat uwe moeder hare toestemming tot zulk een huwelijk zou geven, en ik ken u te wel, om uwe onderwerping aan hare bevelen in twijfel te trekken. Het is zeer te bejammeren, dat men u allen omgang met PABLO niet belet heeft, want, in weêrwil zijner jeugd, is hij zeer listig, en heeft veel ondervinding van de wereld. Gij kunt u geen denkbeeld maken van de moeite, welke het den hartstogtelijken jongeling gekost heeft, om uw eenvoudig en weerloos hart te winnen, daar alle zijne sluwheid soms op een schroomvallig, maar openhartig antwoord schipbreuk leed. Dank zij uw vertrouwen in mij, heb ik, ondanks zijne arglistigheid, alle zijne gangen bespied, maar hem ongelukkig niet kunnen beletten, om tot u door te dringen. Thans stelt gij ons tegenover elkander, en aarzelt tusschen den jeugdigen minnaar, die uwen glimlach opwekt, en den grijzen priester, die uwe tranen doet vloeijen. Mijne dochter, zeg mij, wat Don PABLO van u begeert; dan zal ik u verklaren, wat God van u eischt. »

« Helaas! mijn vader, » antwoordde TERESITA, « hij wil, dat ik nog dezen nacht mijne moeder en u zal verlaten. »

« Reeds wil hij! dit! » riep ESTEBAN, met verontwaardiging uit. « Ha! Don PABLO, thans begrijp ik ten volle het doel uwer bedreigingen! Gij wilt mijne dochter in het verderf storten, en rekent op mij, om u hierin behulpzaam te zijn! Dat zal niet geschieden.... »

Aldus sprekende doorliep de Franciskaner het vertrek met onrustige schreden; en eensklaps voor TERESITA stil staande, riep hij met veêrkracht uit:

« En gij, mijne dochter, hebt gij dit misdadig voorstel zonder afgrijzen kunnen aanhooren, en is het in zulk een geval, dat gij mijne hulp inroept? Gij zijt zeer te beklagen, indien uw hart zelf zich niet tegen den vuigen verleider heeft gewapend. Ween niet! — geenszins uwe tranen, maar uwe gebeden en overdenkingen zullen u de kracht geven om het dringend gevaar te ontkomen. »

TERESITA, op hare knieën vallende, zeide tot ESTEBAN: « Mijn vader, wijs mij den weg aan, dien ik volgen moet. Wat zulks mijn hart ook kosten moge, zoude ik liever van Don PABLO afzien, dan den Hemel beleedigen. Maar, mijn vader, wat zal er van hem worden? Ik sidder op het denkbeeld zijner wanhoop! — en welligt zal hij dan ondernemen.... »

« Vrees niets, mijn kind; tegen u vermag hij niets, en, al ware zulks niet, vervul eerst uwen pligt, en laat u door geenen schroom daarvan terughouden. Gij hebt voortreffelijke hoedanigheden, maar gij zijt zwak, TERESITA. Deze man, ik moet u zulks verklaren, heeft deze zwakheid onwaardiglijk misbruikt en eene liefde gewonnen, waarvoor zijn schuldig hart onvatbaar is. Bedaar, bid ik u, want straks zult gij al uwen moed noodig hebben. — Wanneer zal hij komen? »

« Ik moet u dus alles bekennen? » riep zij treurig uit.

« Ja, mijne dochter, » hernam de geestelijke, met eene vaste stem, « want anders zijt gij verloren! »

« O! spreek mij niet met zoo veel gestrengheid aan, mijn vader; mijne opoffering is beslist, dit zweer ik u; ik wist niet, dat ik zoo schuldig was, en zal niet vertrekken. »

Na een stilzwijgen van eenige oogenblikken, vroeg de grijsaard andermaal, met nadruk: « Wanneer zal hij komen. » — « Te middernacht, » antwoordde het jonge meisje flaauw, « zal hij onder dit venster zijn, betwelk tot teeken van toestemming geopend en verlicht zou worden; in het tegenovergestelde geval.... » Zij zweeg.

« Aarzel niet, mijne dochter. »

« In het tegenovergestelde geval, » hernam TERESITA, « moet men het venster sluiten en de lamp wegnemen. »

ESTEBAN wierp eenen blik op de pendule. « Nog vijf minuten, » zeide hij, « blijven ons tot beraad over. Door welk middel dacht gij bij hem te komen? »

« Langs deze beweegbare ladder, aan mijn balcon vastgemaakt. »

De Franciscaner stond op, haalde de ladder naar binnen, en sloot het venster.

« Wel nu, mijn kind, » zeide hij met zachtheid, « het moeijelijkste is geenszins om het besluit te nemen, niet waar? — maar smartelijk is het oogenblik, dat de opoffering moet geschieden. Ik begrijp het, en beklaag u! » TERESITA weende. « Moed gevat! » vervolgde Don ESTEBAN, « moed gevat! of gij zijt verloren; neem deze lamp, TERESITA, en verwijderen wij ons van hier. » Zij gehoorzaamde; maar bij elke schrede scheen het licht in hare bevende hand te zullen uitgaan.

« Geef hier, mijne dochter, » sprak don ESTEBAN, « mijn arm is nog zekerder dan de uwe, » en hij lichtte haar zelf voor, tot in hare kamer. « Thans, mijn kind, » vervolgde hij treurig, « zoo wij elkander niet mogten wederzien, (want wie weet, hoe God over ons zal beschikken)! zult gij, durf ik hopen, wel eens uwen ouden raadsman gedenken. Ik geef u mijnen pleptigen zegen. »

« Mijn vader! » riep het meisje bitter weenende uit, « zeker heb ik u diep beleedigd, daar gij mij zulke droefgeestige woorden toespreekt. Verlaat mij niet aldus. »

« Ik verlaat u, mijn gelukkig gevoelende door de bewustheid van eenen heiligen pligt te hebben volbragt. En gij, ween niet, maar verblijd u daarentegen, want gij hebt eene groote overwinning behaald! » Vervolgens scheide don ESTEBAN de kamenier van donna TERESITA, beval deze hare jonge meesteresse naar de hertogin te geleiden, en verwijderde zich, na een aandoenlijk afscheid van zijne jeugdige vriendin te hebben genomen.

Nog dien zelfden nacht werd het klooster der Franciscaner monniken te *Barcelona* door eene gewapende bende overweldigd, en zeventien geestelijken werden door onbekende handen vermoord.

Naast het lijk van Don ESTEBAN vond men den dolk van Don PABLO CERDA.

Beursprijzen der Effecten.

AMSTERDAM, 29 Jan. 4½ ure.

OMSCHRIJVING DER EFFECTEN.	volg. de Soc. tot nut des Obligatiehandels. van	tot	gebleven.	volgens de Effecten-Societeit. laagste	hoogste	gebleven.
Werkelijke Schuld… à 2½	52¼	¼	½	52 7/16	½	½
Dito… » 5	98½	99	98¾	98⅝	¾	11/16 à ¾
Uitgestelde dito… »	⅞	15/16	57/64	57/64	»	»
Kansbiljetten… f	23½	¾	11/16	23 11/16	»	»
Amortisatie-Syndic. » 4½	92	¼	⅛	92⅛	⅜	3/16
Dito… » 3½	76½	77	76⅝	76½	¾	½
Handel-Maatschappij » 4½	171¾	172¾	172¼	172	½	⅛
Nieuwe dito… » 4½	»	»	»	»	»	»
Nieuwe dito 1837. » 4½	99¾	100¼	100	100	»	»
Entrepôt-Dok… » 4½	»	»	»	»	»	»
Oost-Ind. Leening… » 4	»	»	»	»	»	»
Dito… » 5	96½	¾	⅝	96 9/16	⅝	»
Aandeelen Kansb… » 4	»	»	»	»	»	»
Spoorweg Haarlem. »	»	»	»	»	»	»
Aand. Rijn-Spoorw. » 4½	97	½	¼	97¼	»	»
Inschrijving G. B… » 3	»	»	»	»	»	»
Dito… » 3	»	»	»	»	»	»
Leening *Ardoin's*… » 5	24	¼	⅛	24 3/16	⅛	5/16 à ⅜
Dito onbep. Stukk. » 5	»	»	»	»	»	»
Passive… »	»	»	»	»	»	»
Deferred… »	»	»	»	»	»	»
Fransche Uitgestelde »	»	»	»	»	»	»
Engelsche dito… »	»	»	»	»	»	»
Oblig. te Londen… » 3	»	»	»	»	»	»
Certific. bij *L. & B.* » 5	»	»	»	»	»	»
Dito *Falc. & Co.* » 5	»	»	»	»	»	»
Dito te Londen… » 5	101¼	¾	½	»	»	»
Aandeelen *Taveliere* » 3½	»	»	»	»	»	»
Dito te Parijs… » 3½	»	»	»	»	»	»
H.&C. 1798, 1816. » 5	105¼	¾	½	105⅜	½	»
Dito 1828, 1829. » 5	105¼	¾	½	105½	⅝	»
Dito 1831, 1833. » 5	98¼	¾	½	98⅜	½	»
Oblig. te Londen… » 5	103¼	¾	½	103⅜	⅝	»
Dito te Hamburg… » 5	»	»	»	»	»	»
Inschr. in Assign… » 6	69¼	¾	⅜	69⅜	½	»
Certific. van dito… » 6	70	½	¼	70⅛	⅜	»
Aandeelen à fl. 300. » f	125	126	125½	125½	»	»
Dito à fl. 500. » »	139	140	»	»	»	»
Dito R. 50. » »	128	129	128½	128½	»	»
g. Londen 1830… » 4	»	»	»	»	»	»
Aandeelen à fl. 100. » f	»	»	»	»	»	»
Dito à fl. 250. » »	»	»	»	»	»	»
Metaliek… » 5	104¾	105¼	105	104⅞	105	»
Dito… » 3	»	»	»	»	»	»
Dito… » 2½	57	½	¼	57¼	»	»
Dito te Londen… » 5	»	»	»	»	»	»
Weenerb. *Goll&Co.* » 5	»	»	»	»	»	»
Dito… » 4	93¼	¾	½	93½	»	»
N. Ween. Aand. fl. 500 » f	»	»	»	»	»	»
Oblig. te Londen… » 3	»	»	»	»	»	»
Dito dito… » 5	75¾	76¼	76	76	⅛	»
Hope & *Comp.*… » 5	»	»	»	»	»	»
Aand. bij loting… » f	»	»	»	»	»	»

BEURSBERIGT.

markt in Hollandsche Effecten was bij tamelijk veel affaire in Integralen, algemeen iets vaster dan gisteren; alleen de Syndicaten waren, ofschoon bij weinig handel, iets meer aangeboden.

aandeelen Handel-Maatschappij, was de omzet vrij levendig; de prijs van 172 tot 172½, en bleef na eenige variatie tusschen die koersen 172⅜. Ofschoon het berigt van het overlijden van Cabrera zich meer en meer bevestigt, waren de Ardoins evenwel, ten gevolge van eenige verkoopen, door het iets lager merk van Antwerpen, eenigzins flaauwer dan gisteren. Laat Beurs vertoonde zich echter veel kooplust, ten gevolge, van de prijs, die reeds tot 24⅛, 1/16, was teruggegaan, zich weder tot standpunt van gisteren op 24⅜ herstelde, welke prijsverbetering werd toegeschreven aan een door buitengewone gelegenheid uit Londen ontvangen merk. (*Zie hieronder.*)

Russische en Oostenrijksche bleven onveranderd.

Americ. Bank bij Hope en Comp. 93⅜ à ½. Brazilië à £ 200. 74⅝. à £ 1,020. 21¼. Columbia 2de Leening, à £ 100. 20⅛. Grie… bl. à £ 200. 12⅞. Coupons Columbia onb. f 3¼. Dito Ardoins 1/16 pCt.

Koers van het Geld: Beleening 4. Prolongatie 3½. Wissel-Disconto pCt.

PRIJZEN TEN 5 URE Integralen 52½. Kansb. f 23 11/16. Handel-Maatsch. 172⅜. Ardoins à £ 85. 5 pCt. 24 5/16 à ⅜.

Heden zijn eenige partijtjes ord. BASTERDEN, ca. 50 à 60.000 Ned. ℔, exportatie van f 19½ tot f 20 afgedaan. Voor STOOMSTROOP wordt levering contant f 16 geboden.

Heden zijn 53 en 47 Vaten Maryland TABAK verkocht.

GRANENMARKT.

29 Januarij.

In *Granen* is heden niets omgegaan.

Kool- en *Lijnzaad* zonder handel.

Raapolie Ordinair f 34¼. Vliegend f 33 à 33½. Po. Mei f 32¾ à 33. …, Oct. en Nov. f 32¾.

Lijnolie Ordinair f 28¼. Vliegend f 27 à 27½. Po. Maart f 27.

Hennepolie Ordinair f 32½.

Raapkoeken pr. 1,040 st. f 65 à 70. — *Lijnkoeken* pr. 104 st. f 9 à 11.

Door Buitengewone Gelegenheid.

LONDEN, Maandag 27 Januarij.

Consols op tijd 3 pCt. 91⅝. Brazilië 5 pCt. 75¾ à 76¼. Mexico 5 pCt. … à ½. Dito 1837 5 pCt. 28¾ à 29¼. Columbia 2de Leening, 3 pCt. … à 27½. Peru 6 pCt. 16½ à 17½. Denemarken 3 pCt. 76 à 77. Ar… m. c. 5 pCt. 26⅜ à ⅝. Passive 6⅝ à ⅞. Deferred 12½ à ¾. Portugal …Ct. 23⅜ à ⅝. Dito 5 pCt. 34¼ à ¾. Holland 2½ pCt. 52¼ à ⅜. Dito …. 100¾ à 101¼. Dito O. I. 97¾ à 98¼.

Spaansche Fondsen waren heden williger op het gerucht dat derzelver prijzen te Parijs verbeterd waren, en dat Cabrera overleden was; de Fransche … was echter nog niet aangekomen. Zuid-Americaansche onveranderd; in de Fondsen was weinig handel, uitgezonderd in de Spaansche.

ANTWERPEN, 28 Januarij, des avonds.

Ardoins 24½ geld.

FONDSEN EN WISSELKOERSEN OP VREEMDE BEURZEN.

PARIJS, 27 Januarij.

Inschr. op ult. 5 pCt.	112.35.		Spanj. Ardoins. 5 pCt.	27, ⅛, 26⅞.	
dito contant. 5 »	112.20.		Passive…	»	6⅞.
dito op ult… 3 »	81.		Napels, *Falcon.* 5	»	103.10.
dito contant. 3 »	80.95.		Portugal… 3	»	23½.
Bank-Actiën…	fr. 3110.		Haïti…	»	500.
Bank bij Lafitte.	fr. 1050.				

In de Fransche Fondsen was heden nog al kooplust, waardoor de prijzen williger dan ll. Zaturdag waren. Spaansche Fondsen waren iets minder gevraagd, waardoor de prijs der Ardoins ⅛ lager bleef. In de andere Fondsen geene variatie.

Na de beurs: 3 pCt. 80.97½.

Wisselk. Amst. 1/m 57; 3/m 57½.

ANTWERPEN, 28 Januarij.

België…	5 pCt.	100⅝.	Ardoins…	5 pCt.	24⅜, ¼.
dito	4 »	98.	Uitgestelde…	»	7⅜.
dito	3 »	70⅞.	Napels, *Falcon.* 5	»	97.
Metaliek…	5 »	108¾.	Brazilië… 5	»	76.
Partialloten…	f	465.	Denemarken… 3	»	75.
Loten fl. 500…	»	873.	Pol. Lot. fl300…	f	125.
dito fl. 250…	»	348.	dito 500…	»	139½.
Darmst. Loten…	»	25.	Pruiss. Loten…	»	128.
Nassau Loten…	»	32½.			

Het merk van Parijs niet bekend zijnde, alsook doordien er geene latere berigten uit Spanje waren, was er in de Ardoins weinig handel, en de stemming iets minder willig dan gisteren; geopend op 24⅜, ging de prijs terug tot 24¼, en bleef 24 5/16 g. Premie 1/m 25¼ d. 1. In de andere Fondsen ging niets om.

BERLIJN, 25 Januarij.

Pruiss. Leen… 4 pCt.	103⅜.		Pol. Lot. fl. 500	pCt.	78 5/12.
dito Loten…	»	73.	dito 300	»	70⅞.
Metaliek… 5	»	110¾.	Holland… 2½	»	50 2/3.
Bank-Actiën…	»	1154.	Kansbilletten… } Restanten… }		3 1/3.
Loten fl. 500…	»	146.			
Rusl. Hamb… 5	»	109.	Napels, *Falcon.* 5	»	97.
dito Londen… 5	»	112¾.			
dito 1831 en 33. 5	»	104.			

In de Fondsen was heden, tot nagenoeg onveranderde prijzen, weder weinig handel.

Wisselk. Amst. k. 141½, 2/m 140¼.

FRANKFORT A. M., 26 Januarij.

Metaliek… 5 pCt.	108¼.		Pol. Lot. fl. 500	»	78¾.
dito 4 »	100⅞.		dito 300	»	71.
dito 3 »	81½		Holland… 2½pCt.		51 11/16.
Bank-Actiën…	»	2062	Syndicaat… 4½	»	91⅛.
Loten fl. 500…	»	142⅝.	dito… 3½	»	75¼.
dito 250.	»	114⅞.	Spanj. Ard… 5	»	8¼.
			Portugal… 3	»	15⅞ à ¼.

Ter Effecten-Societeit was heden de handel in Fondsen vrij levendig, en waren over het algemeen de prijzen iets williger. De Aandeelen Taunusbahn stegen tot f 298, doch bleven f 296¼.

SCHEEPVAART EN HANDEL.

Schepen in Lading.

AMSTERDAM.

Naar BATAVIA, het gekop. tweed. fregatschip *Wilhelmina Lucia*, Kapt. Jeppe P. Carst, van Amst. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar BATAVIA, het nieuw gebouwd en gek. tweed. barkschip *Maria Susanna Hendrika*, Kapt. C. J. Berghuys, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Witt en Lenaertz, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

Naar BATAVIA, het gekop. tweed. barkschip *Jacoba Maurina*, Kapt. J. A. de Haas, van Amsterd. Adres bij Coopman en de Witt en Lenaertz, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

Naar BATAVIA, het nieuw gebouwd en gek. tweed. fregatschip *Doctrina et Amicitia*, Kapt. D. Zweers, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Witt en Lenaertz, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

Naar BATAVIA, het nieuw gebouwd gekop. tweed. fregatschip *Wassenaar*, Kapt Klaas Spiegelberg, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Witt en Lenaertz, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

Naar SURINAME, het gek. tweed. fregatschip *de Jonge Lodewijk Anthonie*, Kapt. R. Tjebbes, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman, en E. Windhouwer.

Naar SURINAME, het gekop. schooner kofschip *Henriette*, Kapt. J. C. Willems, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het gekop. tweed. brikschip *Nickerie Packet*, Kapt C. Höfker, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar NEW-YORK, het gekop. tweed. fregatschip *Angelique*, Kapt. N. R. Brewer, van New York. Adres bij Jan Corver en Comp.

Naar TRIEST, het Nederl. schoonerschip *de Eensgezindheid*, Kapt. C. J. Jaski. Adres bij Jan Corver en Comp.

Naar TRIEST, het gekop. Nederl. kofschip *de Gebroeders*, Kapt. P. C. Sorgdrager. Adres bij Jan Daniels en Zoon en Arbman, en Coopman en de Witt en Lenaerts.

Naar GENUA en LIVORNO, het Ned. kofschip *Anna Maria*, Kapt. R. J. Sprik. Adres bij Jan Corver en Comp.

Naar GENUA en LIVORNO, het Ned. kofschip *Johanna de Vries*, Kapt. L. C. de Vries. Adres bij C. J. de Grys en Zoon en J. de Rooy.

Scheepstijdingen.

Van Swinemunde wordt van den 20, en te Stettin van den 22 Jan. gemeld, dat aldaar de vorst zich in eene velle dooi, vergezeld met zware storm en regen, had veranderd, en er alle hoop bestond, de scheepvaart weder spoedig geopend te zien.

Het schip Rosalie, Kapt. Dubose, van Hâvre naar Antwerpen, is den 26 Jan., met verlies van ankers en touwen, te Vlissingen binnengeloopen, en is in den Westerhaven gehaald.

Het Hanoversch kofschip die 8 Gebrüder, Kapt. Kramer, van Amsterdam naar Marseille, is den 28 Jan., bij het uithalen uit het Wester-Dok alhier, aan den Oostkant van hetzelve aan den grond vastgeraakt, en zal waarschijnlijk een gedeelte der lading moeten lossen, alvorens vlot te kunnen worden.

Het schip Nehalennia, Kapt. Verster, van Batavia naar Amsterdam, bevond zich den 28 Jan., des middags ten 12 ure, op de hoogte van Zandvoort.

Volgens berigt, zoude Z. M. schip ROTTERDAM (in het Nieuwe Diep naar Oost-Indië zeilklaar liggende) op de Zuidwal vastgeraakt zijn.

Volgens brief van Vlissingen van den 27 Jan., liep aldaar het gerucht, dat een groot schip aldaar in de nabijheid was drijvende gezien.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL 28 Jan. W. en Z. Z. W. — K. de Jong, Neptunus, Havana. G. Smith, Undine, Londen.

VLIE en TERSCHELLING, geene lijsten aangekomen.

HELVOET 28 Jan. Z. Z. W. — Niets. Een kof in het gezigt uit Zee komende.

BRIELLE 28 Jan Z. W. — Niets.

MAASSLUIS 28 Jan. Z W. — Niets.

GENUA 19 Jan. Spanjersberg, Trekvogel, Rotterdam, I. v. Lissabon.

ANTWERPEN 27 Jan. Brechon, Peace, Londen. Britton, Prinses Victoria (S), dito. Dillewijns, Neptunes, dito. — 28 Jan. Falander, Esther, New-York. Soderquist, Föreningen, Seville.

HAMBURG 25 Jan. Valentin, Carl Heinrich, Havana. Spille, Delphin, Messina; beide het laatst van Cuxhaven. Ode, Bertha, New York.

UITGEZEILD.

HELVOET 28 Jan. R. Stranack, Giraffe (S), Londen.

VAART OP DEN RIJN.

AMSTERDAM, 29 Januarij 1840.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Keulen,	het schip Herta,	schipper P. J. Balk.
» Mannheim,	» » das Gute Vertrauen,	» Joh. Tielman.
» Mainz,	» » Noord-Holland,	» Th. Klosterman.

KEULEN, 26 Jan. Niets gepasseerd.

In Lading: naar Rotterdam, J. M. Bergholz; naar Amst., C. W. Beijer.

Rijnhoogte te Keulen, 26 Jan., 17 voet, 3 duim.

HANDELBERIGTEN.

KOLONIALE EN ANDERE GOEDEREN.

HÂVRE, 25 Januarij.

KATOEN. De aanvoeren hebben deze week bedragen 10,284, de verkoopen 14,724 balen, als: 5,771 Louisiana van fr. 79 à fr. 93; 6,403 dito op levering van fr. 88.50 à fr. 98; 100 Mobile à fr. 85; 2,450 Georgia fr. 81 à fr. 96. Over het geheel zijn de prijzen slap, en iets lager dan die der vorige week; op de ordinaire Americaansche is de daling nog al belangrijk, en kan op 5 centimes worden aangeslagen.

SUIKER. Er gaat niet veel om, hetgeen aan den geringen voorraad, en de daardoor verhoogde eischen der houders is toe te schrijven. 103 vaten zijn tot fr. 58.50 voor de goede 4de soort afgedaan, en 150 dito op den voet van fr. 59 voor de goede 4de soort, en tot dezen prijs blijven er koopers.

KOFFIJ. In het begin der week stil; later met eenigen meerderen handel, tot iets hoogere prijzen; voor 108 balen Haïti is fr. 60⅛, en voor 934 balen dito fr. 62½ fr. entr. besteed; verder zijn 400 balen Rio op levering tot fr. 60, en 128 dito tot fr. 57½ fr. entr. gedaan.

RIJST blijft gevraagd; voor mooije en goede Carolina werd fr. 28.50 à fr. 29.50 besteed; in diverse partijen zijn 995 tiersjes afgedaan.

INDIGO. Hierin gaat voortdurend weinig om; 10 kisten Bengaalsche zijn tot fr. 11.50 cons. verkocht.

HUIDEN. De prijzen van dit artikel zijn zeer gedaald, en wel 7½ cent. lager dan die der vorige week. 1,687 drooge Montevideo zijn tot fr. 95, 261 dito tot fr. 87½, 800 Montevideo gezouten tot fr. 48, en 400 dito tot fr. 46.75 cons. afgedaan.

ANTWERPEN, 28 Januarij.

KOFFIJ. 250 balen groenachtige Brazil zijn tot 29⅞, 125 dito ord. tot 28½ à 29, 60 dito mooije qualiteit tot 31½, en 160 balen St. Domingo tot 29½ cs. verkocht.

SUIKER. In rawe is heden niets omgegaan; 15,000 kilo's Kandij zijn tot diverse prijzen ter verzending gekocht.

KATOEN. De 325 balen per *Audacia* zijn verkocht, doch de bestede prijs is niet bekend.

ROTTERDAM, 28 Januarij.

RIJST. Heden werden 2,242 balen Java tot f 9, en 369 balen Tafelrijst tot f 11 afgedaan.

GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

DENDERMONDE, 27 Januarij.

Witte *Tarwe* f 17.10 à f 16.5; roode dito f 17 à f 16. *Rogge* f 9.15 à f 9.5. *Haver* f 6.6 à f 5.5. *Raapolie* f 49. *Lijnolie* f 41½ à f 41¼. *Koolzaad* f 14½ à f 15. *Lijnzaad* f 12 à f 13½.

COMPAGNIESCHAPPEN.

Extract uit eene acte, ten overstaan van den notaris Mr. J. Commelin, in dato 27 December 1839, gepasseerd tusschen vrouwe Johanna Maria Rochussen, wed. D. J. Rahusen, ter eerster, de heeren Johannes Rahusen, ter tweeder, en Herman Rahusen, ter derde zijde, houdende, dat de eerste en tweede comparanten, in den door hen gecontinuëerden commissiehandel in granen, onder de firma van H. en D. Rahusen, den derden comparant als deelgenoot opnemen, en mitsdien hebben daargesteld eene vennootschap, om voor gezamelijke rekening dien commissie handel uit te oefenen. Commerciële operatiën of speculatiën voor eigene rekening zullen niet anders dan met schriftelijke toestemming van alle de vennooten mogen worden ondernomen.

De firma zal zijn H. en D. Rahusen, welke, zoo lang de eerste comparante niet mogt goedvinden, om ook aan het gebruik en de teekening der firma deel te nemen, waartoe zij het regt en vermogen bezit, door ieder der beide andere comparanten zal worden geteekend. De vennootschap is van af den 1 Jan. 1840 aangegaan voor eenen onbepaalden tijd, behoudens het regt van opzegging met ultimo December van elk jaar mits daarvan 6 maanden vooraf schriftelijk kennis gevende.

Extract uit eene onderhandsche acte, dd. 21 Jan. 1840, onderteekend door mejufvrouw Martha Maria Hollman, wed. Willem Westenberg, en den heer Leendert Klippel, beiden alhier woonachtig, houdende oprigting eener vennootschap, om, voor gezamenlijke rekening, eene schuitenvoerders-affaire uit te oefenen, onder de firma van de wed. Westenberg & C°., tot de teekening waarvan de beide contractanten, echter uitsluitend voor de zaken die affaire betreffende, gelijkelijk bevoegd en geregtigd zijn.

De vennootschap is aangegaan van af den 1 Jan. 1840 voor drie achtereenvolgende jaren, en zal, bij gebrek van opzegging, welke steeds 6 maanden vooraf zal moeten geschieden, telkens gerekend worden voor één jaar te zijn verlengd.

Kunsten en Wetenschappen.

PHILHARMONISCH OVERZIGT.

Indien de tot ons gekomen mare niet overdreven, niet voorbarig is, moeten wij dezen winter nog…. *Negen en Veertig* concerten zien — óf…. hooren plaats hebben; dit, naarmate wij ons met de bloote aankondiging vergenoegen, of de bijwoning der moeite, en vooral het geld waardig achten zullen.

De meesten onzer lezers zijn van de *niet* bijwonende partij: wij vermeenen dit ten minste te mogen onderstellen; — en juist voor dat niet aanwezige publiek schrijven wij ons verslag ter neder; want den overigen kunnen wij luttel of geen nieuws vertellen betreffende hetgeen zij hoorden of zagen: — den lezer voorts het noodige geduld, en ons zelven de vereischten tot *chroniqueren* toewenschende, (want onze taak is groot, voorwaar!) maken wij met deze muzijkalische *revue* een' aanvang.

Zevende en laatste Concert van THÉODORE DÖHLER. — Geene andere instrumentale solo's werden hierop voorgedragen dan die van den concertgever zelven. Het zij ons geoorloofd ditmaal over Döhler en zijn talent te zwijgen; onze bewondering zal hier ook niets afdoen. En dan wordt het prijzen tegenwoordig al even moeijelijk, als het vitten gemakkelijk valt: wil men namelijk de behoorlijke kieschheid in het bedeelen van lof in acht nemen. Nog meer:

« *Ce n'est plus un honneur que de se voir loué;*
« *d'Éloges on regorge, à la tête on les jette,*
« *Et mon valet de chambre est mis dans la gazette….*

Deze woorden van den grooten *Molière* getuigen, dat het in zijnen tijd echter ook reeds zóó was….

De zangpartij werd dien avond vervuld door den heer Tuyn en Mad. Marinoni. Men heeft willen beweren, dat onze jeugdige, veelbelovende zanger in *gemanierdheid* feilde, en, ter verbetering van dit gebrek, mad. Marinoni als model moest nastreven?!… Meer willen wij niet zeggen.

Bij nader inzien van het programma bespeuren wij eene nalatigheid van onzen kant. Bijkans zouden wij Döhlers nieuwe en grootendeels *alhier* gecomponeerde *fantaisie* op thema's uit *Anne de Boulen* onopgemerkt voorbij zijn gegaan.

Concert van C. C. FISSCHER. — Met genoegen ontwaarden wij, dat een zoo talrijk als aanzienlijk publiek ditmaal ten volste de bewering logenstrafte, dat vreemde kunstenaars alleen, en ten koste der vaderlandsche meesters, den bijval onzer Amsterdamsche *musici* genieten. — Bijgestaan door de heeren Döhler, Franck, Stoll, Potdevin en Tuyn, heeft de talentvolle violist Fischer ons eene soirée gegeven, die even belangrijk was door de uitmuntende uitvoering van alle stukken, — geen uitgezonderd, — als genoegelijk door de verscheidenheid der zamenstelling. Hoogst lofwaardig en treffend achten wij de dankbare hulde, door den verdienstelijken concertgever gewijd aan de nagedachtenis van zijn' onvergetelijken leermeester H. C. Kleine; en voortreffelijk van *compositie* en *executie* vonden wij de beide *manuscript*-stukken van den ons te vroeg ontrukten *virtuoos*, door zijnen waardigen leerling en opvolger aan onze bewondering voorgedragen.

Het spel van den clarinettist Franck heeft dien avond den meesten bijval weggedragen.

Concert geheel ten voordeele der noodlijdenden op Schokland. — Een edelmoedig en waar *kunstenaars*-gevoel, eene menschlievende ingeving dreef de heeren van Bree, Fischer, Bunte en Merlen tot het mede doen van nog éène poging, om de nooddruft, de verregaande ellende hunner evenmenschen, zoo niet in welvaart, dan ten minste in een' dragelijken toestand te doen verkeeren. Zij lieten zich afschrikken, noch door voorbarige onheilsprofeten, noch door het hun voorgehouden voorbeeld van hun' kunstbroeder Döhler, en de weinige medewerking, die deze *artiste* van den kant des publieks mogt ondervinden. Zij bleven volharden, en hielden in het locaal *Odéon* eene overheerlijke *quartet uitvoering.* Tusschen de compositiën van den grooten Haidn en den eenigen Beethoven, bekleedde, wij erkennen het volmondig en gaarne, het *quartet* van onzen van Bree eene meer dan roemvolle, eene waardige plaats. Wat den uitslag dezer edele onderneming aanbelangt; het werd hier hetzelfde als vroeger met het concert, door Théodore Döhler ook ten voordeele der Schoklandsche noodlijdenden gegeven: — de concertgevers moesten geld bijleggen.

Soirée musicale van GEORGE HAINL. — Over dezen genialen violoncellist en componist deelden wij bereids vroeger een breedvoerig oordeel mede; uit te gaan van het genoegen, dat hij zoo op dit concert als in *Felix Meritis* en *Strijk- en Blaaslust*, algemeen heeft gedaan, en het *succès*, dat hij thans nog in de residentie behaalt, houden wij ons overtuigd, dat het volgende concert van George Hainl in dier voege bezocht zal worden, als het zijn talent verdient …. door eene overgroote menigte. Opmerkenswaardig was de vereeniging van het drietal groote kunstenaars, door George Hainl op zijne *soirée* bewerkstelligd: de medewerking van Théodore Döhler en Ferdinand Cellier,.. Men wist inderdaad niet, wat het meest te bewonderen: ó

de majesteit en het grootsche van Hainl's voordragt, of de poëzij en de sierlijkheid van den uitstekenden violist Cellier, of de stoutheid en de kracht in het spel van Döhler, die de piano beheerscht, en de ongeloofelijkste zwarigheden overwint. De zang der heeren Grosseth en Bellecour is ons bij uitstek wèl bevallen: vooral die des eerstgenoemden. De heer Grosseth wint dagelijks in allen opzigte en aanmerkelijk: ook in de gunst der *dilettanti*.

Eindigen wij deze beschouwing met een' blik op het

Concert van ELI SILAS. — Hooren moet men dezen jeugdigen kunstenaar, maar zien tevens, om hem naar verdienste toe te juichen: want, neemt men zijne weinige jaren in aanmerking, dan wordt zijn talent wel even zoo bewonderenswaardig als dat van den nog in ons midden aanwezigen *Piano-Koning*, op diens ook nog jeugdigen leeftijd, in betrekking tot welken zijn talent evenzeer verbaast als dat van Eli Silas. De gestrenge, naauwgezette beoordeelaar zal ongetwijfeld de weinige vastheid en kracht in het spel van den jongen *virtuoos* ter critiek aanvoeren, en wij moeten erkennen, dat hierin de voordragt van Eli Silas werkelijk nog veel te verlangen overig laat; doch mag en kan men wel van een kind verwachten of vorderen, dat hij de piano *aangrijpe*, gelijk iemand, die den manbaren leeftijd is ingetreden en dus in de kracht van zijn leven komt? ... Niet onvoorwaardelijk of blindelings brengen wij nogtans den jeugdigen Silas onzen lof toe: wij bespeurden met ongerustheid eene in hem duidelijke neiging of zucht tot navolging of nabootsing, welke zich zelfs tot het geheel ligchamelijke gedeelte van het spel uitstrekt: eene nabootsing der houding en gebaren van een' grooten kunstbroeder. Dergelijke naäperijen zijn bespottelijk en beneden de waardigheid eens waren kunstenaars; en wij stellen te veel belang in *Eli Silas* om hem onze welgemeende wenken en waarschuwingen te onthouden.

De stem van mw. Sigl-Vespermann is nog zeer fraai, zeer welluidend; ze mist evenwel kracht en frischheid. Dit wijt men aan eene noodlottige krankheid, waaronder deze *cantatrice* bijna ware bezweken, en ten gevolge van welke zij een tooneel moest vaarwel zeggen, op hetwelk zij weleer de geliefkoosde zangeres der *Munchensche dillettanti*-wereld was. Die zoo ongelukkige *catastrophe* belet toch niet, dat zij ook den gestrengsten toehoorder een waar genoegen verschaft, en de menigte nog immer door hare wegslepende zangwijze en onverbeterlijke *méthode* in vervoering brengt. Dat mw. Sigl-Vespermann in het *bravour-genre* evenzeer uitmunt als in het gevoelvolle, en in het luchtige zoo wel schittert als in dit laatste, heeft zij ons getoond en bewezen. Haar echtgenoot is een zeer verdienstelijk violoncellist: jammer maar, dat hij zich hier na Hainl en Détry moest laten hooren... —

EUTERPE.

Advertentien.

(5008) H. J. HEIJSTERMAN, J. E. LUBLINK, G. A. VAN DER VOORT, F. DER KINDEREN, J. H. A. BALWÉ, B. LANGERHUIZEN, E. ZWEERTS, C. J. KLIJNVELD, H. F. TJEENK, B. BAKKER Wz. en C. B. SCHALLIG,

MAKELAARS,

zullen, op *Maandag* den 10den *Februarij* 1840, in het voormalig *O. Z. Heeren-Logement*, des Avonds na 5 Ure, door den Notaris M. C. VAN DER MOOLEN, doen Verkoopen:

Een Kapitaal, Hecht, Sterk en Weldoortimmerd KOOPMANS-HUIS en ERVE, met deszelfs welgeordonneerde Arduinsteenen Onderpui; staande en gelegen op de Heerengracht, tusschen de Romeinsarm- en Gasthuismolensteegen, Wijk 29, N°. 5089. Breeder bij Billetten omschreven, en te bezigtigen op vertooning van een Toegangbillet, door een' der gemelde Makelaars onderteekend.

De Bewijzen van Eigendom en Veilconditiën zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag, des Voormiddags, ten Kantore van de Notarissen OBBENS en VAN DER MOOLEN, op de Pijpenmarkt, bij de Jonge Roelensteeg, N°. 28, voor een ieder te zien zijn.

(5009) **Omnibus-Dienst *de Batavier*.**

Het geëerde Publiek wordt bij deze berigt, dat, om de Correspondentie een' meer geregelden loop te geven, de Wagens van de 2de linie thans op alle heele en halve uren, van den Spoorweg en van de Weesperzijde, gelijktijdig vertrekken, zoodat den geheelen dag door, op de uren van vertrek en aankomst van de Wagentreinen, de *Batavieren* zich bij tijds aan den Spoorweg zullen bevinden, en zulks van 8½ ure des morgens tot 11 ure des avonds.

Daardoor kan men ook, des verkiezende, op de Botermarkt corresponderen van de route van de Weesperpoort naar die van de Utrechtsche Poort en vice versa.

Daarentegen is *provisioneel* de 3de linie afgeschaft, in zoo verre, dat deze Wagens niet anders rijden (ook op de heele en halve uren) dan van de Beerebijt naar de Botermarkt, van waar de passagiers bij correspondentie heen en terug hun rid vervolgen met de Wagens van de 2de linie, welke gelijktijdig aankomen en vertrekken van het Kantoor op de Botermarkt.

Op de 1ste linie, door het bijvoegen van een' wagen, vertrekt er thans ook een op het half uur om en om van de Leidsche Poort en van Oostenburg, beginnende aan dit laatste Kantoor des morgens ten 8½ ure, zoodat het vertrek van 2½ uur des middags ook van Oostenburg plaats heeft, zoo als verscheidene onzer geëerde Begunstigers ons te kennen hebben gegeven, te verlangen. Deze wagen blijft op de Comedie-avonden op het Leidsche Plein het uitgaan der Comedie afwachten, terwijl de andere wagens, als naar gewoonte, ten 10 en 11 ure blijven vertrekken.

Wij vinden ons gedrongen om bij dezen het Publiek onzen hartelijken dank te betuigen voor de gunst en den steun, welke wij zoo ruimschoots bij *alle* de Standen der Maatschappij hebben mogen vinden, en zullen voortdurend alles aanwenden ten einde dezelve ons waardig te toonen; zijnde om dit beter te bereiken, op alle Kantoren klagtenboeken voorhanden voor de passagiers, welke iets op de dienst hebben aan te merken.

AMSTERDAM, 23 *Januarij* 1840.

A. M. F. VAN ARP & C°.

(5010) **STOOMPAKET-VAART**

TUSSCHEN

Rotterdam en Londen.

De STOOMPAKETTEN der *General Steam Navigation Company*, in dienst van het *GENERAL POST OFFICE*, te *Londen*, vertrekken bij open water

van *Londen*.	van *Rotterdam*.
Elken Woensdag en Zaturdag, des morgens ten 7 ure.	Zaturdag 1 Februarij, des morgens ten 9 ure. Woensdag 5 Februarij, des morgens ten 11 ure.

De vaart der Rivieren gestremd zijnde, zal er eene geschikte gelegenheid ten vervoer der Passagiers (voor hunne kosten), naar *Hellevoetsluis*, *Brielle* of *Scheveningen* worden aangeboden, waarvan het vertrek alsdan van *Rotterdam* is bepaald op

Zaturdag 1 Februarij, des morgens ten 6 ure.
Woensdag 5 Februarij, des morgens ten 8 ure.

Nadere inlichtingen te bekomen bij de Agenten

W. SMITH en P. A. VAN ES.

(5011) ***Op Venlo, Roermonde en omliggende Plaatsen langs de Maas,***

LIGT IN LADING,

Het SCHIP *DE DANKBAARHEID*, Schipper G. VAN BUEREN. Eindigt den 31 *Januarij* 1840. Adres bij den *Commissaris*

C. VAN DE WERT.

(5012) Aan het MAGAZIJN

VAN

G. Oppenheim Jr.,

Is ontvangen: eene groote Partij opregte extra fijne EAU DE COLOGNE, welke door bijzondere omstandigheden tot de billijke prijzen van *f* 4 per kistje, en 75 Cents per flesch te bekomen is. Bij eene Partij met 10 pCt. korting.

(5013) Het ENGELSCH MAGAZIJN op den N. Dijk, N. 228, en Het VERKOOPHUIS op den Vijgendam

zijn belast met den Verkoop van eene partij AARDEWERK, aangebragt door den *Ocean*, Kapt. FIFE, op *Antwerpen*, en door den *Batavier*, Kapt. [illegible]SLOP, op *Rotterdam*, en thans opgeslagen in het Rijks Entrepôt-Dok, Onderstuk van het Pakhuis N°. 8, Z. Z., bestaande in:

12 gedrukte TAFEL-SERVIEZEN van 1 Terrine, 33 diverse Schotels, etc., met en zonder deksels, 11 doz. Borden, en wat verder tot een compleet Servies behoort.

12 gedrukte TAFEL SERVIEZEN van 2 Terrines, 35 div. Schotels, etc., met en zonder deksels, 18 doz. Borden en verdere Toebehooren.

100 THEE-SERVIESEN in div. Soorten.

800 stuks MELK- of STROOPKANNEN in verschillende nieuwe en bevallige modellen.

2,500 paar KOPJES en SCHOTELS, Fransche en Engelsche fatsoenen, met moderne teekeningen in alle kleuren.

Eene partij SPOELKOMMEN, SUIKERPOTTEN, MOSTERDPOTTEN, en diverse andere Artikelen.

Al hetwelk voor rekening van den Fabrikant, en tot de laagste prijzen verkocht zal worden.

NB. *Van de Tafelserviezen zijn twee aan ieder der bovengenoemde Magazijnen tot monsters voorhanden. Van alle de andere Goederen kan men zich daar onmiddellijk voorzien.*

(5014) ***Au Salon Musical du Bon Ton,***

Propagateur des Modes pour la COUPE DES CHEVEUX et la COIFFURE, où le Public sera servi avec grande Propreté et Promptitude et au dernier goût des Modes par TEISSIER lui même, secondé par les premiers Ouvriers de *Paris*.

TEISSIER, *Coiffeur, et Parfumeur Breveté de Leurs Altesses Royales Messieurs les Princes et Mesdames les Princesses des Pays-Bas*, Kalverstraat, N°. 160, en face du Heiligeweg, a l'honneur de prévenir le Public, qui l'honore de sa confiance, qu'il vient de recevoir de *Paris* un très grand assortiment de Nouveaux TOURS, pour la Saison, un très grand Choix de PARFUMERIES des premières Fabriques de *Paris*, un grand Assortiment de nouvelles CRAVATES, COLS, BRETELLES, GANTS, BROSSES, PEIGNES, etc. Il offre aux Dames ces Nouvelles COIFFURES à la renaissance, et à Messieurs les Amateurs et Connaisseurs, sensibles de la Tête, et difficiles à être bien Coiffés, ses Nouvelles PERRUQUES, dont la seule Fabrique est chez lui, et la perfection est reconnue par Brevet d'Invention et de Perfectionnement, et le CAPILOPHYLE pour faire croître les cheveux en peu de tems.

(5015) Bij den Academie-Boekhandelaar ROBERT NATAN, te *Utrecht*, is te bekomen:

DER KORAN.

Aus dem ARABISCHEN *wortgetreu neu übersetzt, und mit erläuternden Anmerkungen versehen*

VON

Dr. L. ULLMANN.

1e HEFT.

Dit werk zal met 6 Aflev. compleet zijn, welke te zamen *f* 2 kosten.

(5016) **MUZIJK-OMNIBUS.**

HOOFD-KANTOOR VOOR NEDERLAND, *bij*

A. J. VAN TETROODE, *Nieuwstraat* — 163, *te* 'S HAGE.

De Aandeelen zijn van *f* 5 tot *f* 50.—

De Aandeelhebbers van *f* 5, genieten voor *f* 120 aan Muzijk, zoo Vocale als Instrumentale. Die van *f* 6, voor *f* 144; die van *f* 7, voor *f* 168, en bijgevolg die van *f* 10, voor *f* 240; die van *f* 25, voor *f* 600, en die *f* 50, voor *f* 1,200.

Bij de Inteekening beneden *f* 11, wordt de som in ééns gestort, waarvoor men echter ook dadelijk voor de volle gestorte som, de geheele waarde in Vocale of Instrumentale Muzijk ontvangt, om twee keeren 's maands voor andere stukken te verruilen, genietende men aldus, gedurende één jaar, voor 24 maal de waarde van den inleg aan uit te kiezen Muzijk, uit een fonds van eenige duizenden der beste Werken van klassieke en hedendaagsche Componisten.

De Aandeelen van *f* 11 en daarenboven kunnen in twee keeren worden gestort. Bij deze wordt dadelijk, *gratis*, een Catalogus, van ongeveer 3,000 artikels, benevens maandelijks een Vervolg, ook *gratis*, uitgereikt, en is het regt verbonden om voor de volle som op te geven, welke stukken voor het Hoofd-Kantoor moeten worden aangeschaft, die hetzelve niet mogt bezitten.

De Aandeelhebbers kunnen in derzelver aandeel participanten nemen voor elk ander instrument, dan dat, welk zij zelf behandelen. De eigenlijke aandeelhebber blijft echter aansprakelijk voor alle schade: gescheurde of gevlekte stukken worden niet terug genomen, welke echter altijd minder dan den uitgaaf-prijs zullen kosten, daar aandeelhebbers voor *f* 11 en daarenboven, altijd de schoonste originele Editie's tot denzelfden prijs voor rekening, afzonderlijk, zullen kunnen bekomen, waarvoor die originelen, elders, maar ook zelfs in werken bij inteekening, worden of zullen worden nagedrukt.

Na verloop van een jaar, tegen medio April 1841, zullen alle stukken, uit het fonds van den *OMNIBUS* gediend hebbende, enkel onder de Aandeelhebbers, bij Catalogus, worden verkocht. Uit den opbrengst zal het zuivere vier-en-twintigste gedeelte onder de Aandeelhebbers, pro rato naar hun Ed. aandeel, worden uitgeteld, of zal daarvoor aan Hun Ed. alsdan pas uitgekomen Muzijk, naar hunne keuze, met een merkelijk rabat in eigendom worden geleverd, ten ware Hun Ed. het hun komend montant op nieuw als aandeel in den *Omnibus* zouden willen storten, blijvende, in allen gevalle echter, zoowel de respectieve Aandeelhebbers, als het Hoofd-Kantoor, meester, na verloop van een jaar, al of niet te continueren.

De Inteekening zal 1 Februarij aanstaanden onherroepelijk gesloten zijn.

Prospectus met den *eersten* Catalogus zijn à 25 Cents te bekomen bij de Wed. F. J. VAN TETROODE, Kalverstraat N°. 37, te *Amsterdam*.

Brieven franco.

Gegadigden buiten 's Gravenhage gelieven bij hunnen inleg, die niet minder dan *f* 10 kan zijn, bij den vollen inleg van *f* 10 of hooger, FRANCO, te voegen eenig bewijs van soliditeit, als wanneer Hun Ed. dadelijk 5 maal hunnen inleg aan Muzijkstukken, *voor 24 uren*, ter uitzoeking zal worden gezonden, met den Catalogus, waarop vervolgens de verruilingen, zonder groote onkosten, zullen kunnen geschieden, door dat het Hoofd-Kantoor voor de verzendingen in accoord is getreden en verder nog treden zal.

Bij bovengemelden blijven op den duur nog, buiten het fonds van den *OMNIBUS*, alle MUZIJKALIEN, zoo vocale als instrumentale, voorhanden, waaronder met 90 pCt. Rabat. *Brieven franco.*

A. J. VAN TETROODE, *qq.*
Nieuwstraat — 163, *te* 'S GRAVENHAGE.

(5017) De ondergeteekenden, bekend geworden met de hoogsttreurige omstandigheden, waarin een zeer Achtingwaardig MAN verkeert, die vroeger in velerlei betrekkingen, met welverdienden lof, is werkzaam geweest, en hoewel sedert vele jaren Buiten 's Lands gevestigd, op zijne Hervormde Broeders in ons Vaderland steeds naauwe betrekking behoudt, vinden zich door Christelijke liefde gedrongen, om de milddadigheid hunner Landgenooten voor hem in te roepen. Hij behoeft eene vrij aanzienlijke Som om zijne Zaken voort te zetten, en onder zijne medeburgers de plaats te behouden, die hij, ook ten nutte der Christelijke Kerk, met eere bekleedt. Elke gift, hoe gering ook, welke men daartoe zou willen afzonderen, en ten huize van een' der Ondergeteekenden bezorgen, zal hoogst welkom zijn. Dankbaar voor het aan hen geschonken vertrouwen, zullen zij zich gelukkig rekenen zelve te hebben medegewerkt, om eenen Brave, die op den rand der vertwijfeling staat, te behouden, en anderen te hebben in staat gesteld, om eene daad van echt Christelijke liefde te bewijzen.

A. DES AMORIE VAN DER HOEVEN, *Hoogl. te Amsterd.*
P. J. L. HUET, *Pred. bij de Waalsche Gemeente te Amst.*
H. ABESHOFF, *te Amsterdam.*
S. BONGA, *Pred. bij de Remonstrantsch-Gereformeerde Gemeente te Rotterdam,*
D. T. HUET, *Pred. bij de Waalsche Gemeente te Rotterd.*

Schouwburgen, Concerte[n]

EN PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN.

STADS SCHOUWBURG.

Zaturdag den 1 Februarij 1840. TITUS DE EDELMOEDIGE, Zangspel [in] twee Bedrijven, naar *Metastasio*, vrij gevolgd door den Heer *G. H. Br[oek]huyzen*, muzijk van *Mozart*; gemonteerd door den Balletmeester *A. Voitus van Hamme*; Decoratiën van den Heer *J. E. de Vries*. Zull[en] de rol van *Titus* door den Heer *Julius Miller* worden vervuld. Ge[volgd] door: ZEPHYRUS, Nieuw Ballet Pantomime, gecomponeerd en gemonteerd [door] den Heer *Isidore Carey*; Decoratiën van den Heer *J. E. de Vries*, Mu[zijk] van den Heer *G. H. Broekhuyzen Jr.* en nieuwe Costumes.

Aanvang ten Zes Ure.

THÉATRE FRANÇAIS,

Sous la direction de Mr. BAUDUY.

(N°. 49 de l'Abonnement.)

Jeudi 30 Janvier 1840. La première représentation de: L'ESPIO[N] RUSSE (épisode de 1812), Vaudeville, en 3 Actes. Précédée de la prem[ière] représentation de: UN BONHEUR IGNORÉ, Vaudeville, en 1 Acte.

On commencera à 6½ heures precises.

Samedi 1 Fevrier: LA JUIVE.

Incessamment (au Bénéfice de Mr. *Borery*, premier Chef d'Orchest[re]) LE GIAOUR, Opéra en 3 Actes, composé par le Bénéficiaire. LE V[...] GARÇON, Vaudeville, dans laquelle Mlle. *Gourdon*, agée de 10 ans, [rem]plira 4 rôles differents.

***Salon des Variétés*, in de Nes.**

Donderdag 30 Januarij 1840. DE RIVIER-BRUID, OF DE GEEST DE CLYDE, Blijspel met Zang, in twee Bedrijven, versierd met nieuwe [De]coratiën, Costumes en verderen toestel. Na hetzelve: N°. 777, OF [HET] VERLOTE LANDGOED, Blijspel met Zang, in één Bedrijf.

De Entrée is 75 Cents per Persoon, welke in vertering zullen wo[rden] aangenomen.

Aanvang ten 7½ Ure.

JS. DUPORT.

GRAND SALON.

Donderdag 30 Januarij 1840. (*Op vereerend verzoek.*) DERTIG JA[REN] OF HET LEVEN VAN EEN' DOBBELAAR, Tooneelspel, in drie Tijdvakk[en] versierd met alle daartoe expresselijk vervaardigde Decoratiën en Theatr[aal] toestel. De rollen van *George* en *Amelie* zullen door den Heer *Altink* [en] Mejufvrouw *Fink* vervuld worden.

De Entrée is 60 Cents, welke in vertering zal worden aangenomen. T[wee] vertering 80 Cents

Aanvang ten 7½ Ure.

H. G. DE BOER.

CONCERT.

De Ondergeteekenden, wenschende het aangekondigde Programma [van] hun CONCERT op den 30 dezer, geene veranderingen te doen onderg[aan] zien zich genoodzaakt, door eene plotselinge en oogenblikkelijke ongest[eld]heid van den Heer *W. P. de C. Vrugt*, bovengenoemd Concert tot op D[on]derdag den 13 Februarij uit te stellen, als wanneer hetzelve, volgens [het] reeds bestaande Programma, zal plaats hebben. Heeren Inteekenaren wo[rden] verzocht hiermede genoegen te nemen.

Entrée-Billetten à *f* 2.20 zijn te bekomen in het Muzijkmagazijn van [de] Heeren THEUNE & C°., en ROUMEN, Kalverstraat.

RICHARD en CECILIA MULDER.

Ingezonden Stukken.

DE NIEUWE BEURS.

In mijn vorig artikel heb ik gesproken van het gemis aan voldoende schutting van het Zuid-Westelijk gedeelte der beurs tegen den Noord[oos]telijken wind, die, tusschen de huizen door van het Damrak en de W[ar]moesstraat, eenen vrijen intogt hebbende, met al zijne aan de bewoners [van] den IJkant bekende woede op de beurs zal losgaan. Hetzelfde is ook [het] geval met de tegenovergestelde Westelijke winden, die niet minder fel [...] en niet alleen het Noord-Oostelijk gedeelte der beurs, maar de geheele b[eurs] zullen teisteren; want de *peristyle*, hoewel hooger dan het eigenlijke m[...] vierkant, is geheel open, en biedt volstrekt geene beschutting aan, [...] Westelijke winden, die niet zoo gestadig als de Oostelijke, maar veelal [bij] horrels en rukken waaijen, zullen door de open *peristyle* en over de l[...] vleugelmuren van het hoofdfront eenen gemakkelijken en bijkans g[...] onbelemmerden weg vinden. Zoo lang het zoogenaamde huis onder het [...] bestaan blijft, zal dit, het is waar, *tegen sommige dier Westelijke* [...] *streken* eene soort van borstwering zijn; maar om dien borstweer te behou[den] zal dan ook dit huis, hetwelk het hoofdfront der beurs voor een goed [ge]deelte bedekken zal, en bij zijnen opgesierden Griekschen buurman [een] armelijke figuur zal maken, niet onder den voet mogen worden gehaal[d].

De als tuinbouwmeester te regt beroemde ontwerper van dit beursm[odel] komt mij voor onze stad, met betrekking tot hare blootlegging voor [...] winden, niet gekend, en de voormalige beurs, die in dit opzigt belang[rijke] wenken gaf, niet genoeg bestudeerd te hebben. Hoe veilig en warm [was] zij opgetrokken in haren geheel rondgaanden zuilenwand van twee b[...] verdiepingen; tegen het Noorden bovendien achter dubbele rijen van h[...] verscholen, en tegen het Westen met eenen kapitalen overdekten gang (*zoogenaamden overloop*) gedekt.

Ook in andere opzigten schijnt de altijd hoog geschatte ontwerper [...] de vereischten der beurs, in verband met het gemak en genoegen harer [...] gelijksche, ten deele bejaarde, ten deele zelfs hoogbejaarde bezoekers, [niet] met genoegzamen ernst, of voldoende zaakkennis te hebben gedacht. [...] de ligging der voormalige beurs op den Amstelboog, tusschen het Ro[kin] en Damrak, had ook zij wel geenen volstrekt gelijkvloerschen ingang; [om] haar te kunnen bezoeken, moest de bedaagde koopman, makelaar, of [wie] hij wezen mogt, ook wel zekere hoogte bestijgen; maar bij het [...] haar ongemerkt, want zij had den vorm der sluizen behouden, zoo als [...] er misschien twintig op zijnen weg tegenkwam. De gewoonte maakte [de] moeite ligt. Het nieuwe beursgebouw echter, zal, volgens het model, [ee]nen enkelen toegang hebben, dien men naderen kan, zonder acht tra[ppen] op te klimmen. Vaarwel dus, gij, omdat men u geniet, te naauwernood [op]gemerkt, maar voor den bedaagden, voor zwakken, voor den uit [...] herstellenden, voor den buiten adem geloopen, voor elken dikbuikigen be[urs]ganger onschatbaar gemak van gelijkvloerschen ingang. Jammer, dat [...] heer Zocher zich niet ten minste eenmaal tegen het einde van het beur[s]uur, naast de poort der beurs aan de zijde van de Kalverstraat gep[laatst] heeft, om, alvorens zijn plan met eenen verheven ingang te versieren, [...] op te nemen, wie er al zoo door stormen en stroomen, en in welken sta[at] dat doen. Het hijgen van den een', het blazen van den ander, het biggel[end] gelaatzweet van een' derden, de traagbeenigheid eens vierden zouden [...] dadelijk hebben bewezen, dat het de mannen der beurs in het algemeen [geen] dienst is hen tot trappen klimmen te dwingen, om ter beurs te ko[men] als zij, na eenen misschien verren, misschien in draf doorloopen weg ein[delijk] buiten adem den Dam bereiken, terwijl de boeteklepel der beursklok [...] elken slag dreigt te eindigen. De bezoekers der beurs hebben, er is [geen] twijfel aan, menig uitgewonnen vijfje aan dien gelijkvloerschen inga[ng te] danken. Behalve het gevaar, dat men nu loopen zal, om, tot besp[aring] van dat geldstuk, de beurstrappen opvliegende, bij gladheid van st[...] eenen ongelukkigen val te doen, en mogelijk een' arm of been te bre[ken,] zal des winters vooral menig bejaard koopman, wanneer hij niet wel te [...] is, het genoegen van den beursgang moeten vaarwel zeggen; want al[s] zullen de met gladde sneeuw of ijzel bedekte treden voor hem niet [...] gaanbaar zijn, vooral niet, omdat aan niet een' der trappen eene le[uning] is, waaraan hij zich kan houden en voorthelpen. Ik herinner althans mij [...] aan eenig' der trappen een blijk of spoor van leuning gezien te hebben.

Gaarne onderwerp ik mijn gevoelen aan beter oordeel, maar de bouw [der] nieuwe beurs is eene daad voor eeuwen, waarvan wij zelve in meer ge[vorder]den leeftijd en vele geslachten na ons de lasten of lusten zullen te ver[...] of te genieten hebben. De bedoeling van het stadsbestuur kan, in we[...] van hetgeen misschien niet volkomen en in alle opzigten doordacht be[...] is, onmogelijk zijn, eene beurs te bouwen overeenkomstig dit model, [...] wanneer bij onderzoek bevonden werd, dat de inrigting niet doelmatig [...] Daarom betaamt het allezins, dat men zijne opmerkingen doe kennen, [...] dat het goedwillige Bestuur van hetgeen er bruikbaars in voorkomt, [...] kunne trekken. Mij komt het voor, dat, hoe fraai het model, als m[...] moge bewerkt zijn, echter eene beurs, dien overeenkomstig gebouwd, [...] fraai noch doelmatig zijn zal; en ik zal pogen mijn gevoelen in vol[gende] artikelen nog meer duidelijk te maken.

GEDRUKT BIJ A. ZWEESAA[RDT]